Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 96 (846) ♦ Середа, 25 травня 1994 року ♦ Ціна договірна

УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ ПОЛТАВЩИНОЮ БАГАТІТИМЕ

У Полтаві відбулося виїзне засідання колегії Держкомнафтогазу. Мова йшла про виконання річної інвестиційної програми, технічне переозброєння будівництва та перспективи розвитку галузі. Попри економічні негаразди та фінансову скруту передбачено вже цього року стабілізувати видобуток нафти з конденсатом на рівні 4,2 мільйона тонн та газу — 18,3 мільярда кубометрів. На Полтавщині, яка була, є і буде центром нафтогазовидобування, плановано облаштувати 8 нових родовищ. Зокрема, вже зараз розпочато підготовчі роботи на Східно-Машівському, Східно- Полтавському, Куличинському та інших. Значні обсяги робіт тут виконує підприємство «Укргазпромбуд». Нині його підрозділи працюють, наприклад, на Чутівській установці з комплексної підготовки газу, яку заплановано здати в експлуатацію вже цього року.

(Матеріали з проблем забезпечення України нафтою і газом читайте на 6—7 сторінках).

На знімках: електрозварники Володимир Палюков та Анатолій Обрезін за роботою; на будівельному майданчику.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На перехресті думок

Влада має бути міцна і справедлива

Точка зору депутата Рівненської обласної Ради народних депутатів, першого секретаря Рівненського обкому, секретаря ЦК Компартії України Віталія ЛУЦЕНКА

Звертатися до вищої законодавчої і виконавчої влади змушує невпинне згортання матеріального виробництва, масове зубожіння населення, загострення політичного протистояння; розгул беззаконня, корупції, злочинності, духовне розтління частини молоді. Одне слово, все те, що зветься глибокою політичною і економічною кризою і може призвести до непередбачуваних тяжких наслідків і некерованих суспільних процесів.

(Закінчення на 5-й стор.).

Час вибору і рішучих дій

Точка зору президента Ліберальної партії України Ігоря МАРКУЛОВА на політичні процеси в державі

Політика вимагає від нас не тільки волі в боротьбі, імунітету до поразок, а й здатності постійно тримати в полі зору стратегічні цілі, вміння виробити тверді принципи і дотримуватися їх. Нинішня критична ситуація вимагає відповіді на запитання: куди йде Україна? Що ми будуємо? Якими мають бути ті, хто вершить долю її народу?

(Закінчення на 4-й стор.).

РОБОЧІ ЗУСТРІЧІ

23 травня увечорі Голова Верховної Ради Олександр Мороз прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Ізраїлю в Україні Цві Магена на його прохання. В ході розмови, яка проходила в діловій невимушеній обстановці, відбувся обмін думками щодо нинішньої соціально-економічної і політичної ситуації в Україні, україно-ізраїльських відносин і шляхів їх розвитку. Особливу увагу було приділено питанням зміцнення взаємовигідного співробітництва двох держав, перспектив і напрямів їх поглиблення.

* * *

Олександр Мороз прийняв також Надзвичайного і Повноважного Посла Великобританії Саймона Хіманса. Посол поінформував Голову Верховної Ради про програму візиту до України міністра закордонних справ Великобританії Дугласа Херда та висловив прохання щодо деяких моментів зустрічі останнього з главою українського парламенту.

Під час бесіди, торкнувшись кримського питання, Саймон Хіманс підкреслив, що позиція Великобританії тут залишається незмінною — вона визнає Україну як єдину цілісну державу і обстоює недоторканність її кордонів.

Продиктовано в номер

Про ЧФ — спокійно

Успішне розв'язання проблеми поділу Чорноморського флоту стабілізуватиме ситуацію в Криму, заявив в.о. Прем'єр-міністра України Ю.Звягільський на переговорах у Москві зі своїм російським колегою. 24 травня до української делегації приєднався кримський віце-прем'єр Є. Сабуров. Під час зустрічі сторони обмінялися думками щодо поділу ЧФ, його інфраструктури, а також можливого базування російської частини кораблів. За словами віце-прем'єра України В.Шмарова переговори непрості, але відбуваються у спокійній атмосфері.

Безпека потребує активних консультацій

Міністр оборони України В.Радецький візьме участь у зустрічі глав військових відомств держав—учасниць Ради Північноатлантичного співробітництва, яка розпочинається 25 травня у Брюсселі. У своєму виступі В.Радецький викладе позицію нашої держави щодо створення нової системи безпеки в Європі та участі в програмі «Партнерство заради миру». Український міністр 26 травня відвідає Королівство Нідерландів на запрошення глави оборонного відомства цієї країни, а 27 травня побуває у штабі об'єднаного командування збройними силами НАТО в Європі.

Подарунки «Гетьману Сагайдачному»

Виконком Комсомольського району Херсона передав морякам корабля ВМФ України «Гетьман Сагайдачний» різних товарів на 25 мільйонів карбованців. Хлопці одержали радіоапаратуру, телевізори, бібліотеку, канцелярське приладдя, спортивний інвентар.

Нині херсонці знову готуються відвідати екіпаж сторожовика, який збирається в далеку дорогу — на святкування 50-річчя висадки десанту союзників у Північній Франції.

Премія справді престижна

Присудження цьогорічної престижної міжнародної премії Фундації Омеляна й Тетяни Антоновичів відбулося в надто складній обстановці — у кризі політичного, економічного та суспільного життя України.

Фундація весь час своєї діяльності вважала українську культуру основним засобом національного самовираження та самоствердження українців. Тож нагороди Антоновичів 1993 року удостоєні: Микола Вінграновський за роман «Наливайко», Ярослав Дашкевич за праці в галузі археографії України та за важливий внесок у розвиток історико-політичної думки в Україні, а також Микола Жулинський за книгу «Із забуття — в безсмертя» та за його внесок у розвиток гуманітарної політики в незалежній Україні.

Обрали на чільне місце

Новим Федеральним Президентом Німеччини став Роман Герцог. Його обрано на цю посаду Федеральними зборами в Берліні на 5 років. Р.Герцог до того виконував обов'язки глави Конституційного суду ФРН і балотувався від блоку партій ХДС/ХСС.

Знову білі

На вулицях Рівного, повідомила газета «Волинь», знову з'явилися листівки «Білого братства». Марина Цвигун продовжує пророкувати: «Останні місяці минають!»

А тим часом знову зачастішали портрети «Бога живого» у вагонах київського метро, у трамваях, на стінах будинків. Ліплять портрети Цвигун у Броварах, Борисполі, інших містах Київщини. Будьте пильні, стережіть від «братства» дітей.

У Греції є все! А хочуть до нас

17 — 25 травня у Києві вже вдруге перебувало керівництво національної скаутської організації Греції — Генеральний комісар скаутів Греції Джон Вароксіс та Генеральний комісар скаутів Афін Христос Папагеоргіу. Вони звернулися до Міністерства у справах молоді і спорту, Міністерства у справах національностей з проханням допомогти у створенні грецьких скаутських груп як складової частини української скаутської організації.

31 травня — останній день передплати «ГУ» на II півріччя! Передплатна ціна на 6 місяців — 108 тисяч крб. Індекс українського видання — 60955, російського — 60997.

Перша реакція

«Сполучені Штати Америки визнають і високо оцінюють відповідальну і миротворчу позицію України щодо подій у Криму», — відзначається в особистому посланні Держсекретаря США Уоррена Крістофера міністрові закордонних справ України Анатолію Зленку. Його передав главі зовнішньополітичного відомства України посол США в Києві Уїльям Міллер.

* * *

«Напруженість навколо Криму пов'язана не з політичною ситуацією на півострові, а з питанням про те, хто буде Президентом України». Таку залежність подій убачає керівник Комітету Держдуми у справах СНД Костянтин Затулін. Він також заявив: «Українські лідери не бажають змиритися з тим, що «кавалергарда век недолог», і в хід при цьому йде навіть намагання зіштовхнути кримських татар з нинішнім керівництвом півострова».

* * *

З проханням «негайно прибути до України і відвідати Київ і Крим, з тим аби втрутитися в кризову ситуацію з метою послаблення напруженості та відвернути виникнення «пожежі» в цьому критичному регіоні Європи» до Верховного комісара у справах національних меншин НБСЄ Макса ван дер Стула звернувся президент Української правничої фундації, народний депутат України Сергій Головатий.

Інтерв'ю в кулуарах

Михайло Ратушний, виборчий округ № 361.

— За Постанову Верховної Ради України запропонувати ВР Республіки Крим в 10-денний термін привести Конституцію Республіки Крим у відповідність з Конституцією України проголосувало 208 депутатів, 35 — проти, 20 утрималося. Дехто з тих, хто голосував проти, щиро вірить, що треба й далі розбиратися. Ідея відокремлення Криму завжди декларувалася як потреба «розібратися», «вивчити ситуацію». Прозвучала й думка, що незважаючи на поіменне голосування, не варто виносити прізвища на сторінки преси. Думаю, преса має знати: хто є хто.

Григорій Омельченко, виборчий округ № 322.

— Постанова Верховної Ради України набирає чинності з моменту невідміни сесією Верховної Ради Криму свого рішення. Українську делегацію на переговорах очолить Борис Олійник.

Василь Червоній, виборчий округ № 335.

— Чому постанова не передбачає санкцій у разі її невиконання? Відведено термін (10 днів), по закінченні цього терміну можна буде говорити про санкції.

Олег Вітович, виборчий округ № 275.

— Ми категорично не згодні з беззубою постановою, прийнятою зараз, і я думаю, що відповідні політичні сили, які діють в Україні поза Верховною Радою, приймуть відповідне рішення. УНА пропонувала як компромісний варіант, по-перше, розпустити адміністративні структури в Криму, по-друге, оголосити надзвичайний стан, а функцію підтримання надзвичайного стану тимчасово покласти на Міністерство оборони України, що в цій ситуації цілком нормально.

Володимир Стретович, виборчий округ № 58.

— Думаю, протягом тижня ми не раз повертатимемося до цього питання. Депутати Криму — за поміркованість, зваженість рішень. Однак більшість депутатів — за термінові заходи.

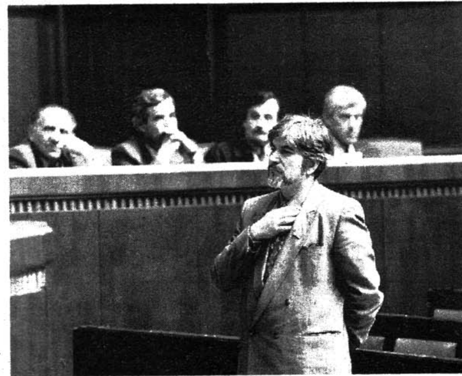
Записала Людмила МИКИТЮК.

Офіційно

Надзвичайний і Повноважний Посол України в РП Г.Удовенко вручив першому заступнику міністра закордонних справ Польщі І.Бичевському лист міністра закордонних справ України А.Зленка про позицію України щодо останніх подій в Криму. І.Бичевський з розумінням поставився до позиції України і зауважив, що ситуація в Криму повинна вирішуватися тільки мирним шляхом. Він також підкреслив, що Польща послідовно проводить курс на підтримку зміцнення незалежності України, її інтеграції в європейські та світові структури.

НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ЧАС ЗБІГАЄ. І «КРИЛА» Є, ТА ДІЙ НЕ ВИСТАЧАЄ

24 травня, ранкове засідання

Преамбула Голови Верховної Ради Олександра Мороза щодо досягнутого консенсусу у вихідні дні між керівниками депутатських фракцій з приводу ймовірних кандидатур першого заступника і заступника Голови Верховної Ради, складів парламентських комісій і принципу обрання їх голів дещо дисонувала з відсутністю кворуму для прийняття рішень. Табло висвітлювало цифру «224». Голова Верховної Ради, розуміючи причину умисного блокування кворуму, запропонував у разі непорозумінь зробити перерву «для узгодження позицій».

Депутати після перерви не дійшли згоди щодо кандидатур на посади заступників Голови Верховної Ради.

Сергій ЧУБ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Життя Рад

ГЛАВА ОБЛАСТІ. ХТО ВІН?

Сьогодні всі включились у нову кампанію — вибори Президента України, депутатів і голів місцевих Рад народних депутатів.

Тому вважаю, що одним із перших заходів, які має вжити нова Верховна Рада України, — це прийняти законодавчі акти, які до обрання нових державних владних органів чітко визначили б їхній правовий статус, функції та повноваження, створювали можливості реально впливати на стан справ на відповідній території. Тоді в них буде і більше відповідальності, а відтак і конкретних справ, більше порядку, що його сьогодні так не вистачає. Адже зараз можна творити все що заввгодно. І хоч як це парадоксально, ніхто — ні обласна Рада народних депутатів, ні представники Президента України — реально вплинути на ці процеси на місцях не можуть. Такі, на жаль, у нас закони. Навіть з керівника того чи іншого трудового колективу, тієї чи іншої організації, який вочевидь завдає шкоди, зловживає службовим становищем, ніхто за це запитати як слід не може, не кажучи вже про зняття його з цієї посади. Правда, можна написати листа до міністерства, але, як показує практика, там ці питання розв'язують по-своєму.

Ось так і напрошуються запитання: глава області, хто він? Як він має працювати? І якщо сьогодні голову обласної Ради народних депутатів (він же й голова виконавчого комітету області), мають обирати всім регіоном, то він має бути відповідальним за увесь стан справ в області, стати гарантом стабільності в регіоні.

А для цього, як вже я говорив, необхідна відповідна законодавча база, яка надавала б регіонам широкої економічної самостійності.

Враховуючи суміщення посад голови Ради та голови виконавчого комітету області, мабуть, не зовсім логічно те, що голову Ради обирають виборці регіону, а не депутати. Адже тоді як і хто в ході подальшої роботи зможе впливати на цю службову особу?

Було б доцільно зробити так, щоб голови виконавчої влади областей, міст, районів, селищ і сіл були підзвітні й підконтрольні відповідним Радам, а з питань здійснення делегованих їм державою повноважень — підпорядковані й Кабінетові міністрів України. Виконавчому комітетові області мають бути підпорядковані всі розташовані на території управління. Що ж до підприємств і організацій загальнодержавного значення, то їх треба підпорядкувати водночас і Кабінетові міністрів України. І питання тут треба розв'язувати за обов'язкового погодження з виконавчим комітетом області, в тому числі, що особливо хочу підкреслити, і призначення та звільнення їх керівників.

Хочу, щоб мене правильно зрозуміли. Я не за жорстку централізацію виконавчої влади від Києва до сільської Ради, адже це не поєднується з нашими намірами будувати громадське суспільство і демократичну правову державу. Я не проти послідовного впровадження ринкових відносин, але я за наведення елементарного порядку в суспільстві, за те, щоб, нарешті, ефективно почало працювати виробництво, щоб чесним і порядним людям дати можливість жити і працювати за нормальних умов.

Водночас треба законодавчо передбачити такі важелі впливу, які не дозволяли б, щоб місцеві, вузьковідомчі інтереси брали гору над загальнодержавними чи обласними, щоб висока персональна відповідальність голів місцевих Рад і виконавчих комітетів перед своїми виборцями переросла в персональну безвідповідальність, зловживання службовим становищем.

Думаю, що не кращий варіант щодо цього закладено в проекті основних конституційних положень про організацію державної влади і самоврядування в Україні, в якому передбачено, що в разі грубих порушень Конституції та законів України, актів Президента і Кабінету міністрів України голова виконавчої влади області, міста, району, селища, села може бути звільнений з посади прем'єр-міністром України. Адже від села до Кабінету міністрів відстань дуже велика.

Тому вважаю за оптимальний такий механізм,коли це право буде надано головам районних Рад — щодо голів сільських та селищних Рад, головами обласних Рад — щодо голів районної і міських Рад. І, зрештою, стосовно голів обласних Рад — залишити це право за Кабінетом міністрів чи Президією Верховної Ради України. Необхідно передбачити й механізм впливу виборців на обраних ними голів Рад (виконавчих комітетів).

А ще, не обмежуючи самоврядні функції сільських, селищних, міських і районних Рад, слід передбачити законом вертикальну підпорядкованість.

Треба законодавчо кожному виконавчому комітету надати право в особливих випадках, в робочому порядку відміняти рішення, прийняті підпорядкованими йому владними структурами, що суперечать інтересам держави чи регіону.

Не можна сьогодні обминути таке важливе питання, як формування бюджету. Адже той підхід, до якого нас зобов'язують центральні органи влади, прикро дивує. Навіть колишньому Союзі РСР такого не було, щоб відрахування до центру були більші, ніж до місцевих бюджетів. Депутатами Хмельницької обласної Ради народних депутатів такий підхід до формування бюджету визнано неприйнятним. Щодо нормативів відрахувань, то змушені були тимчасово затвердити їх лише тому, щоб узагалі не припинити фінансування таких важливих бюджетних організацій, як освіта, наука, медицина і т.ін.

Думаю, що нормальним тут був би такий підхід, щоб бюджет формувався знизу, а не навпаки. Щоб основна маса коштів зосереджувалася на місцях, а центр збирав лише ті відрахунки, які необхідні для фінансування державних структур і програм.

Як я вже говорив, ситуація в країні досить складна, це ми особливо відчуваємо на місцях, далі її ускладнювати небезпечно. А без оновлення форм і змісту діяльності владних структур, підвищення їхньої ролі й відповідальності важко буде подолати кризові явища в економічній і соціальній сферах.

Сподіваюся, що депутати Верховної Ради України під час розгляду різних питань врахують і ці пропозиції.

Петро МАЖАРОВ,
голова Хмельницької обласної Ради народних депутатів.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Головне управління внутрішніх справ в Криму Міністерства внутрішніх справ України

З метою вдосконалення системи управління органами внутрішніх справ в Україні, захисту інтересів суспільства і держави від протиправних посягань та відповідно до пунктів 3, 7-1 статті 114-5 Конституції України **постановляю:**

1. Реорганізувати Міністерство внутрішніх справ Республіки Крим у Головне управління внутрішніх справ в Криму Міністерства внутрішніх справ України, підпорядкувавши його безпосередньо міністрові внутрішніх справ України.

2. Передати у користування Головному управлінню внутрішніх справ в Криму Міністерства внутрішніх справ України адміністративні й господарські будівлі, озброєння, транспортні засоби та майно, які в даний час використовуються Міністерством внутрішніх справ Республіки Крим.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м.Київ
18 травня 1994 року

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Головне управління Служби безпеки України в Криму

З метою посилення ефективності виконання завдань, покладених на Службу безпеки України, поліпшення координації проведення оперативно-розшукових заходів щодо забезпечення безпеки України та відповідно до пунктів 3, 7-1 статті 114-5 Конституції України **постановляю:**

1. Реорганізувати Службу безпеки Республіки Крим у Головне управління Служби безпеки України в Криму, підпорядкувавши його безпосередньо голові Служби безпеки України.

2. Передати у користування Головному управлінню Служби безпеки України в Криму адміністративні й господарські будівлі, озброєння, транспортні засоби та майно, які в даний час використовуються Службою безпеки Республіки Крим.

3. Ввести посаду начальника Головного управління Служби безпеки України в Криму.

Призначити генерал-майора КОЛОМИЦЕВА Івана Федотовича начальником Головного управління Служби безпеки України в Криму, звільнивши його з посади голови Служби безпеки Республіки Крим.

4. Голові Служби безпеки України затвердити в десятиденний строк штат Головного управління Служби безпеки України в Криму.

5. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м.Київ,
18 травня 1994 року

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Комісію з розробки Програми макроекономічної стабілізації економіки України

1. З метою підготовки спільно з місією Міжнародного валютного фонду Програми макроекономічної стабілізації економіки України утворити Комісію з розробки Програми макроекономічної стабілізації економіки України (далі — Комісія).

Затвердити персональний склад Комісії (додається).

2. Надати Комісії право залучати до роботи відповідальних працівників та фахівців Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, а також одержувати інформацію, необхідну для її діяльності.

3. Комісії визначити і подати до 30 червня 1994 року до Координаційного комітету з питань здійснення ринкових реформ та подолання економічної кризи концептуальні основи Програми макроекономічної стабілізації економіки України, узгоджені з місією Міжнародного валютного фонду.

4. Матеріально-технічне та інше забезпечення роботи Комісії покласти на Кабінет Міністрів України.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м.Київ
19 травня 1994 року

Склад Комісії з розробки Програми макроекономічної стабілізації економіки України

ШПЕК Р.В. — міністр економіки України, голова Комісії

КРАВЧЕНКО В.О. — радник Президента України з зовнішньоекономічних питань, заступник голови Комісії

ПОДОЛЄВ І.В. — радник Президента України з кредитно-фінансових питань, заступник голови Комісії

ВЕЧІР Ю.Є. — завідувач сектора з співробітництва з Міжнародним валютним фондом Кабінету Міністрів України, секретар Комісії

ГЕЄЦЬ В.М. — завідувач відділу Інституту економіки АН України

ІВАНЧЕНКО І.А. — заступник міністра статистики України

ІЛЬІН В.Н. — заступник міністра фінансів України, начальник Головної державної податкової інспекції України

МАЛИШ Н.М. — заступник міністра праці України

МІТЮКОВ І.О. — заступник голови правління Національного банку України

ПАВЛЮКОВ В.В. — заступник міністра машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії України

СОБОЛЄВ Б.В. — заступник міністра фінансів України

СИВУЛЬСЬКИЙ М.І. — заступник голови Агентства міжнародного співробітництва та інвестицій

СТЕПАНКОВА Т.М. — директор Міжнародного центру перспективних досліджень

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Університет Києво-Могилянська Академія

З метою створення умов для відродження Університету Києво-Могилянська Академія та враховуючи його історичну роль у відновленні традицій національної вищої школи, **постановляю:**

1. Установити, що Університет Києво-Могилянська Академія є національним університетом зі статусом самоврядного (автономного) державного вищого навчального закладу, та іменувати його Національний університет «Києво-Могилянська академія» (далі — Університет).

2. Установити, що Університет перебуває у функціональному управлінні Кабінету Міністрів України.

3. Кабінету Міністрів України розглянути питання про виділення додаткових коштів для реставрації історичних будівель Університету та здачі в експлуатацію в 1994 році гуртожитку Університету.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м.Київ
19 травня 1994 року

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про створення Державної акціонерної холдингової компанії з виконання монтажних і спеціальних будівельних робіт

З метою забезпечення функціонування єдиного виробничо-технологічного комплексу монтажних і спеціальних будівельних робіт у процесі корпоратизації та приватизації підприємств цієї галузі **постановляю:**

1. Підтримати ініціативу Української державної корпорації по виконанню монтажних і спеціальних будівельних робіт «Укрмонтажспецбуд» щодо створення Державної акціонерної холдингової компанії з виконання монтажних і спеціальних будівельних робіт (далі — Компанія), визначивши особливий порядок її створення.

2. Установити, що керівним органом Компанії є правління на чолі з головою правління Компанії, який має заступників, контролюючим органом — спостережна рада.

Членів спостережної ради, голову правління, заступників голови правління Компанії призначає Кабінет Міністрів України. Членів правління Компанії призначає спостережна рада за поданням голови правління.

3. Корпорації «Укрмонтажспецбуд»:

— завершити до 1 вересня 1994 року корпоратизацію державних підприємств, що входять до сфери її управління, відповідно до Указу Президента України від 15 червня 1993 року №210 «Про корпоратизацію підприємств»;

— розробити за участю Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Фонду державного майна України і Антимонопольного комітету України проект Статуту Державної акціонерної холдингової компанії з виконання монтажних і спеціальних будівельних робіт і подати його до 1 серпня 1994 року на затвердження Кабінету Міністрів України.

4. Фонду державного майна України в разі згоди організацій орендарів підприємств монтажних і спеціальних будівельних робіт прийняти рішення щодо приватизації орендованого ними майна.

5. Корпорації «Укрмонтажспецбуд» та Фонду державного майна України передбачити у планах розміщення акцій передачу до статутного фонду Компанії 51 відсоток акцій акціонерних товариств, які створені та створюються шляхом корпоратизації та приватизації державних підприємств монтажних і спеціальних будівельних робіт та орендованого майна таких підприємств.

У разі, коли при розміщенні акцій цих акціонерних товариств на пільгових умовах відповідно до статті 25 Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств», статей 6 і 8 Декрету Кабінету Міністрів України від 20 травня 1993 року №57 «Про приватизацію цілісних майнових комплексів державних підприємств та їхніх структурних підрозділів, зданих в оренду» та статті 9 Указу Президента України від 15 червня 1993 року №210 «Про корпоратизацію підприємств» здійснити передачу зазначеної кількості акцій неможливо, передбачити у планах розміщення акцій цих товариств передачу до статутного фонду Компанії акцій, що залишаються після їх розміщення на пільгових умовах.

6. Фонду державного майна України вирішити питання щодо передачі до статутного фонду Компанії пакетів акцій, зазначених у статті 5 цього Указу, корпорації «Укрмонтажспецбуд» — майна, яке перебуває у загальнодержавній власності та є необхідним для забезпечення діяльності Компанії (крім адміністративного будинку по вулиці Прорізній, 15 у місті Києві).

7. Установити, що акції Компанії, які випускаються на розмір її статутного фонду, перебувають у державній власності до прийняття спеціального рішення щодо приватизації майна Компанії.

8. Установити, що дія Указу Президента України від 21 лютого 1994 року №61 «Про додаткові заходи щодо делегування Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській обласним державним адміністраціям повноважень щодо управління майном, що перебуває у загальнодержавній власності» не поширюється на підприємства і організації, які відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року №19 «Про управління майном, що є у загальнодержавній власності, в будівництві та промисловості будівельних матеріалів» було віднесено до сфери управління корпорації «Укрмонтажспецбуд».

9. Кабінету Міністрів України привести рішення уряду у відповідність з цим Указом.

10. Цей указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м.Київ
19 травня 1994 року

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про управління юстиції Міністерства юстиції України

З метою вдосконалення системи управління органами юстиції в Україні, захисту прав та законних інтересів громадян та відповідно до пунктів 1, 3, 7-1 статті 114-5 Конституції України **постановляю:**

1. Установити, що управління юстиції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій є органами Міністерства юстиції України і йому безпосередньо підпорядковуються.

Виключити пункт 9 з розділу другого додатка №1 та пункт 9 з розділу другого додатка №2 до Розпорядження Президента України від 14 травня 1992 року №85 «Про затвердження примірних переліків відділів, управлінь, інших служб обласних, Севастопольської міської, районних державних адміністрацій та примірної структури секретаріату обласної, Севастопольської міської державної адміністрації», а також пункт 8 з розділу другого додатка №1 до Розпорядження Президента України від 14 травня 1992 року №88 «Про затвердження примірних переліків відділів, управлінь, інших служб Київської міської, районних у м.Києві державних адміністрацій».

2. Реорганізувати Міністерство юстиції Республіки Крим у Головне управління юстиції в Криму Міністерства юстиції України, підпорядкувавши його безпосередньо міністрові юстиції України.

3. Передати у користування Головному управлінню юстиції в Криму Міністерства юстиції України адміністративні й господарські будівлі, транспортні засоби та інше майно, яке в даний час використовується Міністерством юстиції Республіки Крим.

4. Кабінету Міністрів України привести в місячний строк рішення уряду у відповідність з цим Указом.

5. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м.Київ
18 травня 1994 року

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 12 травня 1994 р. № 303 Київ

Про зустрічний продаж продуктів переробки за реалізовану у державні ресурси сільськогосподарську продукцію і сировину в 1994 році

З метою стимулювання виробників сільськогосподарської продукції в 1994 році Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Запровадити зустрічний продаж продуктів переробки за реалізовану у державні ресурси сільськогосподарську продукцію і сировину в 1994 році за такими нормами:

за тонну соняшнику — 4 кг олії і 20 кг шротів (макухи);

за центнер насіння соняшнику першого покоління і батьківських форм гібридів — 5 кг олії і 25 кг шротів (макухи);

за центнер насіння інших олійних культур — шротів:

сої	— 40 кг
льону олійного	— 40 кг
сурiпиці, рижію, гірчиці	— 20 кг
ріпака I класу	— 30 кг
ріпака II класу	— 20 кг

за тонну цукру, проданого в буряках за умови виконання державного контракту в повному обсязі — 150 кг, у разі невиконання — 100 кг цукру;

за центнер реалізованих цукрових буряків — 65 кг свіжого жому і 2 кг меляси;

автопідприємствам, залізницям і товаровиробникам за тонну вивезених в рахунок державного контракту цукрових буряків у заліковій вазі — 0,5 кг цукру;

цукровим заводам з кожної тонни виробленого цукру з буряків в рахунок державного контракту — 50 кг цукру;

за проданий буряконасінницькими господарствами центнер кондиційного насіння цукрових і кормових буряків — 60 кг цукру, 50 ц жому і 1 ц меляси. За гібридне насіння на стерильній основі норми продажу збільшуються в 1,5 раза;

за центнер маточних цукрових і кормових буряків, закладених на зберігання для посадки висадків — 65 кг свіжого жому, 2 кг меляси і 0,5 кг цукру;

за центнер виданого насінневими заводами кондиційного насіння цукрових буряків — 10 кг цукру і 3 ц жому. За гібридне насіння норми продажу збільшуються в 1,3 раза;

за центнер рису та кондиційного насіння гібридів кукурудзи першого покоління — 1 ц і за один центнер батьківських форм кукурудзи та рису, вирощених без застосування пестицидів і призначених для виготовлення продуктів дитячого харчування — 2 ц комбікормів;

за центнер насіння льону-довгунця — 40 кг комбікормів;

за центнер насіння рицини — 4 ц комбікормів;

за центнер насіння дрібнонасінних овочевих культур — 10 ц і за кожний центнер насіння баштанних культур та буряків столових — 5 ц комбікормів.

2. Зустрічний продаж продуктів переробки за реалізовану у державні ресурси сільськогосподарську продукцію і сировину проводити за оптово-відпускними цінами.

3. Товаровиробникам, які реалізують сільськогосподарську продукцію і сировину в рахунок державного замовлення, порядок зустрічного продажу продуктів переробки визначається у договорах за домовленістю сторін.

Виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України
Ю. ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ

Міністр Кабінету Міністрів України
І. ДОЦЕНКО

ЧАС ВИБОРУ І РІШУЧИХ ДІЙ

(Початок на 1-й стор.)

Звісно, мої відповіді на ці запитання не претендують на те, щоб проголошувати істину в останній інстанції. Це — точка зору президента Ліберальної партії України. Це — підсумок моїх роздумів над тим, що відбувається.

Політична й соціально-економічна ситуація в Україні критична. Ліберали не можуть лишатися сторонніми спостерігачами , коли йдеться про врятування нації, зміцнення держави. Долаючи всі ідеологічні та інші розбіжності, що є сьогодні в парламенті, слід шукати консолідуючі начала в політиці, які забезпечують в кінцевому рахунку реалізацію найважливішої мети — безпеки й соціальної захищеності особистості. Примирення всіх протиборчих політичних сил сьогодні є завданням першої ваги.

У нас є ті люди, які є. В період розвалу економіки було б нерозумно витрачати кращі сили суспільства на внутрішню безплідну боротьбу замість того, щоб об'єднатися і разом виводити Україну з глибокої кризи.

Долю суспільства визначають не лише політичні рішення у верхах. Воля й інтереси середнього (в розумінні — звичайного, середньостатистичного) громадянина в кінцевому рахунку більш значущі і вищі за корпоративні інтереси еліти. Смисл політичної діяльності лібералів чи не вирішальним чином зводиться до того, щоб показати цій середній людині, що вона може і повинна грати певну роль у державі. Не людина для держави, а держава для людини — такий наш принцип. А нині рішення нав'язують зверху, а у звичайного громадянина немає сил і бажання протистояти тискові. У нас немає законів, за якими громадянин може судитися з державою, і це дає підстави зробити висновок, що дана держава не повністю є державою своїх громадян. Це вкидає людей у глибоку апатію, робить цинізм і зневіру повсюдними явищами.

Основне джерело національної сили і величі — у середовищі звичайних громадян. Демократична держава — найбільший здобуток людства. Та важливо усвідомлювати, що цей режим створює нескінченні можливості і для добра, і для зла. Успіх сучасної демократії дає нові надії людству. Та чи здійсняться ці надії, залежить повною мірою від кожного свідомого прибічника демократії. Отож слід зробити так, щоб рівень середнього громадянина тримався досить високо. Це має бути не «маленька» людина, «гвинтик», а носій великих ідеалів свободи і громадянської гідності.

Нехай ваша спроба щось зробити виявиться невдалою, але ця невдача може бути вартою багатьох досягнень. Треба відстоювати справедливість, навіть коли проти вас ополчиться весь світ, інакше ви заслуговуватимете на зневагу. Вибір завжди має бути на користь порядності, хоч би чого це коштувало. Лише той справді повноцінно живе, хто намагається зробити щось, хто знає, що таке великий ентузіазм, хто присвячує життя гідній справі. Він може зазнати фіаско, але витримує це з гідністю, демонструючи відвагу, бо знає, що уникнув долі тих холодних і несмілих душ, котрі не зазнавали ні перемоги, ні поразки.

Роки кризи збагатили нас усіх вагомим негативним досвідом. Стало ясно, що і як не можна робити. Лишилося розібратись, що і як саме все ж таки слід робити. Якщо ми принципово відкидаємо можливість розвитку суспільства відповідно до нормативних (жорстких) рамок якоїсь «моделі», то це не значить, що ми заперечуємо можливість оптимального вибору, вироблення якихось сталих цінностей, орієнтирів, визначення принципів, яких слід дотримуватися для забезпечення гармонійного і стабільного розвитку суспільства.

Україна має розвиватися, зберігаючи загальновизнані й значущі риси національної традиційності і спираючись на досягнення світової цивілізації. Треба усвідомлювати, що будь-який розвиток за своєю основою мусить мати національне коріння, традиції, одне слово, ті здорові начала, що за всіх випробувань дадуть народу змогу зберегти свою національну самобутність, своє місце в історії. Проте таке усвідомлення своєї самобутності не повинно призводити до самоізоляції, наївного самовдоволення. Україна може мати гідне майбутнє, лише спираючись на цінності світової цивілізації, і насамперед досягнення науки й техніки. Важливо зберегти потаємну серцевину самобутності народу — мову, культуру, риси національного характеру. Це помилка, коли нація сліпо наслідує іншу націю. Та ще більша помилка — і доказ слабкості, — коли нація не прагне запозичити чужий досвід і застосувати його в своїх умовах. Загалом Україна розвивається в руслі загального світового прогресу. Головне сьогодні не застигнути в русі, прискорити реформи, чітко визначивши сталі орієнтири: суспільство, держава, економіка. Щодо першого, то я вже частково виклав позицію лібералів. У цьому питанні ми спираємося на історичні традиції лібералізму, закладені Драгомановим та його послідовниками, ураховуємо менталітет українського народу, його національну самобутність. З огляду на це вважаємо, що найважливіший орієнтир для України — розбудова соціального громадянського суспільства, в якому пріоритет загальноцивілізованих цінностей (прав і свобод людини, справедливості, злагоди, рівності та ін.) грунтувався б на розвиткові загальновизнаних рис національних традиційності, історичної самобутності.

Будуючи власну державу, народ, політичні сили України, і це моє глибоке переконання, мають спиратися на те національно-історичне коріння, начала, традиції, які, попри всі випробування, зберегли прагнення народу до державності. Загляньте до історії України, і ви переконаєтесь, що для початкуючої української державності найважливіше завдання — збереження територіальної цілісності. Ліберали вважають, що сьогодні необхідно будувати і зміцнювати унітарно-децентралізовану, правову державу Україна. Наступна логіка історичного розвитку підкаже варіанти її реформування. А сьогодні — політична унітарність і економічна децентралізація — наш оптимальний вибір. Тут наші позиції близькі до соціал-демократів. У сфері економіки не можна дозволити собі витрачати зусилля на «винаходження велосипеда», коли розвинені країни зробили епохальний прорив у галузі техніки і технологій. Ми, ліберали, за свободу вибору, але ось у цій сфері у нас вибору немає — треба зробити все можливе для скорочення дистанції, що віддаляє нас від розвинених країн, для залучення в Україну інвестицій та найновіших технологій. Розвиток у рамках ранньоіндустріальної економіки — малоефективної і до того ж насиченої екологічно шкідливими виробництвами, — загрожує катастрофою та неминучим виродженням народу.

Ліберали — за соціально орієнтовну ринкову економіку, широкий розвиток усіх форм підприємництва. Особливо актуальне це в зв'язку з тим, що держава демонструє відверту неспроможність у сфері економіки. Упередженість людей щодо підприємців сильна: тут роздратованість важко відокремити від заздрощів, підозрілості та певної озлобленості. Наша людина здебільшого звикла сприймати приватне як щось небезпечне, бісівське. Необхідно розвіяти цю упередженість, звільнити приватну ініціативу. Та водночас треба зрозуміти, що спосіб існування підприємця — соціальна відповідальність за підвищення рівня життя членів суспільства, їх купівельної спроможності. В цьому пряма вигода бізнесменів і шлях до процвітання громадян.

Справжнє цивілізоване суспільство свято оберігає право власності. Саме це створює стабільність, порядок і гармонію. Та права мають бути вище, бо власність належить людині, а не людина власності. Не можна судити про людину тільки за її багатством та успіхом. Вона має щось значити й без цього. Не може людина жити без ідеалів, без прагнення досягти їх на практиці. Всі інститути свободи й демократії у своїй основі мають свідомого громадянина. Ідеал свободи полягає в тому, щоб людина могла жити так, як вона того хоче, не завдаючи шкоди іншій, не обмежуючи простір її свободи.

Лише власність створює реальну свободу, благополуччя і порядок. Але людина не зможе по-справжньому бути вільною, поки й інші не здобудуть свободу. Любов до інших починається з самого себе. Людина має створити собі міцний матеріальний фундамент. Тільки це дає справжню незалежність від інших і справжню змогу служити іншим.

Лідери думки і дії торують шлях уперед, до нового життя, більш-менш чітко усвідомлюючи, що життя заради матеріальних благ — чи то для нації, чи то для однієї людини, — має сенс лише тоді, коли їх супроводжує задоволення відданості вищим ідеалам. Отож одним із свідчень глибини кризи є те, що ключовими фігурами держави є люди, які не мають чітко вираженої ідеологічної відданості.

Від лідерів залежить багато що. Лідери здатні визначати долю народу на багато поколінь уперед. Тут їхні індивідуальні якості впливають на хід історії. Ті нації благоденствують і процвітають, де лідери гідно займають своє місце. Без сильних, вольових особистостей жоден народ не може управляти собою, не може врятувати себе від поневолення або згубної стихії анархії. А характер особистості проявляється у виконанні обов'язку — у ставленні до себе, до своєї сім'ї, до держави. Особистість здатна робити вибір, узяти на себе всю відповідальність за нього. Але вибір завжди має бути на користь порядності. Жодна людина, яка поважає себе, жодна нація, яка поважає себе, не повинна піддаватися на грубу силу зла. Щоб протистояти злу, потрібна людська сила і сміливість, незламне почуття гідності, відданість вищому призначенню.

Реформатор втілює надії і сподівання тих, хто прагне кращого. Обов'язок кожного чесного державного діяча — використати владу на благо свого народу, спробувати змінити світ на краще.

* * *

Кілька слів про поточні політичні події. Наше ставлення до майбутніх президентських виборів може бути зведено ось до чого: річ не в тім, що ми підтримуємо Л. Кравчука, а в тім, що ми підтримуємо інститут президентської влади як такої. Сьогодні, на даному етапі розвитку, в період кризового розлому постать Президента покликана відігравати консолідуючу і стабілізуючу роль, у кінцевому рахунку гарантувати цілісність української держави і збереження в ній громадянського миру. Нові президентські вибори можуть призвести до порушення балансу політичних сил, відсунути розв'язання пекучих життєвих проблем народу. Це буде скоріш боротьба окремих особистостей, а не реальних політичних напрямів, і народ, зрештою, від цієї боротьби нічого не виграє. За цих умов найважливішим завданням парламенту є формування уряду професіоналів-однодумців, реформаторів, що забезпечить ефективний економічний курс на основі рішучих ринкових перетворень, стабілізації економіки шляхом її реформування.

Ігор МАРКУЛОВ.

МВС сподівається на мудрість керівників Криму та на єдність міліцейських лав

22 травня на розширеному засіданні колегії МВС України за участю особового складу апарату цього міністерства, начальників головних управлінь внутрішніх справ столиці і столичної області, управлінь внутрішніх справ областей, Севастополя, УВСТ прийнято заяву до Верховної Ради і президента Республіки Крим, особового складу органів внутрішніх справ півострова.

У заяві висловлюється занепокоєння втручанням президента Ю.Мешкова в діяльність правоохоронних органів, який ще в лютому без відома МВС України підпорядкував собі чверть співробітників спецпідрозділу «Беркут», згодом усунув з посади міністра внутрішніх справ Криму О.Плюту і призначив виконуючим його обов'язки відставного армійського генерала В.Кузнецова, що суперечить чинним законам України, її Конституції.

Верховна Рада республіки і президент Ю.Мєшков, вказується далі у заяві, проігнорували не лише звернення до них міністра внутрішніх справ, а й Указ Л.Кравчука про реорганізацію МВС Республіки Крим у Головне управління внутрішніх справ у Криму МВС України, а також призначення керівником цього підрозділу полковника міліції В.Черникова. Оперативні підрозділи кримської міліції замість попередження та розкриття злочинів залучають до виконання не властивих їм функцій. А тим часом на півострові дестабілізується обстановка, збільшується кількість тяжких злочинів.

Генерали й офіцери МВС, які прийняли заяву, сподіваються на далекоглядність і мудрість керівників Республіки Крим та на виважену позицію кримських колег (яким, до речі, видано автоматичну зброю і наказано не пропускати до службових приміщень представників МВС України), на збереження єдності міліцейських лав.

На захист прав споживачів

23 травня у Києві підписано угоду між Україною і Росією про співробітництво у сфері захисту прав споживачів. Вона зумовлена обопільним прагненням до подальшого розвитку торговельно-економічного співробітництва між двома країнами, заохочення створення ринкових умов, які надавали б споживачам сприятливі можливості широкого вибору якісних товарів і послуг з одночасним зниженням їх цін, утвердження принципів захисту інтересів споживачів, прийнятих Генеральною Асамблеєю ООН.

Сторони взяли на себе зобов'язання здійснювати узгоджену політику щодо реалізації діючого законодавства двох держав у сфері захисту прав споживачів на засадах взаємної вигоди, утримуватися від дій, які завдавали б шкоди одна одній. Вони піклуватимуться про формування виробництва і розподіл товарів відповідно до потреб і запитів споживачів, взаємодіятимуть у боротьбі з несумлінною практикою виробників, сприятимуть проведенню сертифікації товарів та послуг, організації достовірної реклами, інформуванню населення про становище на споживчому ринку тощо.

За дорученням уряду України угоду підписав голова Державного комітету у справах захисту прав споживачів В.Єрмаков. Від уряду Росії — голова Державного комітету Російської Федерації з антимонопольної політики та підтримки нових економічних структур Л.Бочин.

Володимир ЧЕРКАС.

ВЛАДА ПОВИННА БУТИ МІЦНА І СПРАВЕДЛИВА

(Початок на 1-й стор.).

Кожному з названих негативних явищ можна ще раз дати конкретну характеристику, визначити причини їх породження. Але вони відомі і зрозумілі громадянам України. Виходячи з цього, думаю, що аналізувати їх в цьому листі недоцільно. Обмежуся лише визначенням в загальному плані власної позиції.

Протистояння в суспільстві, яке фактично розкололося на частини, є наслідком загострення протиріч між інтересами класу імущих, який відродився на обкраденні трудового народу, і інтересами трудящих, які є єдиними виробниками матеріальних і духовних благ.

Накопичивши свої кримінальні капітали, мафіозі—корумпована буржуазія рветься захопити народну власність.

Політичними виразниками інтересів імущих є ціла низка партій і рухів, які самочинно називають себе демократичними, а насправді готові закласти і продати все і всіх, аби лише виконати соціальне замовлення своїх хазяїв, отримати кусень від їхніх щедрот до свого столу.

Трудящі, розуміючи, що в них підступно відбирають все, що створене тяжкою працею кількох поколінь радянських людей, протистоять цим розбійницьким діям.

Політичними виразниками інтересів трудящих є партії, які відновлюють свою діяльність після відомого антиконституційного розгрому Компартії України.

Непримириме протистояння цих політичних сил, яке постійно проявлялося, наприклад, на сесіях Верховної Ради, є концентрованим вираженням протистояння у суспільстві в цілому.

До сказаного слід додати нав'язування суспільству націоналізму, зведення його майже в ранг державної ідеології, спроби реабілітації ОУН — УПА, урочисті святкування відповідних ювілейних дат, в т.ч. 50-річчя з дня формування дивізії СС «Галичина», прямих посібників фашизму, зневаги до ветеранів Великої Вітчизняної війни, відкрите моральне глумління і навіть фізичні розправи над ними, як це було у Львові, Рівному й Івано-Франківську. Це функціонування напіввійськових організацій типу УНСО, Волинського козацтва, розпалювання ненависті між людьми різних політичних поглядів та різних релігійних конфесій. Це масове зубожіння людей, які живуть на заробітну плату, пенсію чи стипендію, розгул спекуляції, моральне розтління молоді шляхом підштовхування її до легкої наживи, пропаганди культу суперменства, зневаги до бідних і знедолених.

З усього цього стає очевидним намагання певних сил перетворити Україну на державу з найреакційнішим режимом в сучасному цивілізованому світі. Не помічати ці процеси — злочинно. Вищі службові особи нашої молодої держави несуть всю повноту відповідальності за долю нашого народу, його сучасне і майбутнє. Вірю в те, що вони хочуть добра нашим людям. Але ті помилки, які допущені Президентом, Верховною Радою України, а також тими високими службовими державними і політичними функціонерами, які оточують їх і на яких вони спираються у своїй діяльності, можуть, якщо їх вчасно не виправити, призвести до неминучої біди. Прагнучи не допустити до тієї межі, за якою може настати повний крах нашої державності, демократичних перетворень, а натомість прийти цілковите беззаконня і кровопролиття, прошу розглянути деякі пропозиції.

Перша. Скликати всеукраїнську економічну нараду, на якій підбити підсумки політико-економічної дискусії, що точиться вже кілька років серед фахівців, виробничників, учених, політиків. Наслідки цих підсумків винести на всеукраїнський референдум, який має остаточно відповісти на питання «Куди ми йдемо і що будуємо?».

Наша партія розробляє розгорнуту економічну програму. Проте уже зараз ми можемо запропонувати наше бачення шляхів подолання економічної і політичної кризи, окреслити основні напрями економічного розвитку на перспективу.

Ми виходимо з того, що без підтримки народом концепції соціально-економічного розвитку України не вдасться досягти злагоди в суспільстві й мирним шляхом вийти з кризи.

Друга. Відмінити в повному обсязі антиконституційну постанову Президії ВР про заборону діяльності КПУ як таку, що була прийнята безпідставно як наслідок звинувачення її керівництва у спробі державного перевороту, діяльності і підтримці так званого ГКЧП.

Надати можливість політичним організаціям, які проголошують ідею соціальної справедливості, вільно відстоювати і пропагувати свої ідеї в державних засобах масової інформації, особливо по радіо і телебаченню.

Третя. Законодавчо заборонити діяльність напіввійськових організацій. Розглянути хід розслідування відкритих кримінальних справ щодо порушень законів зазначеними організаціями і конкретними особами.

Четверта. Систематично інформувати громадськість про хід розслідування діяльності корумпованих і мафіозних об'єднань з розкрадання народної власності.

Ввести жорстку систему адміністративної і кримінальної відповідальності за спекуляцію продукцією державних підприємств.

П'ята. До проведення всеукраїнського референдуму з питань основних напрямів соціально-економічного розвитку держави припинити приватизацію державної власності. Державне майно передати в повне господарське володіння трудовим колективам, наділивши їх найширшими правами у виробничій діяльності з високою відповідальністю за її наслідки.

Шоста. До виходу з кризи ввести державну монополію на зовнішньоекономічну діяльність. Запровадити механізм повернення з поза меж нашої держави всіх вкладів громадян і юридичних осіб України.

Сьома. Енергійно продовжити пошуки політичних і інших рішень щодо відновлення і зміцнення економічних зв'язків з країнами СНД, особливо з Росією. Підтримати пропозиції щодо створення Економічного союзу з країнами СНД.

Восьма. Наростити зусилля, спрямовані на соціальний захист і підтримку найбільш уразливих верств населення України, державне регулювання цін, передусім на продукти харчування, газ, пально-мастильні матеріали, електроенергію, транспорт, промислові споживчі товари першої потреби, житлово-комунальні послуги.

Назване не вичерпує всіх наших пропозицій, а є, на наш погляд, лише першочерговим. За вашої підтримки комуністи України готові активно включитися в їх реалізацію.

На закінчення дозвольте запевнити, що злісною вигадкою є твердження, ніби комуністи відновлюваної КПУ є противниками суверенної, справді незалежної і сильної України.

Це брехня, що нібито комуністи України прагнуть встановити тоталітарну диктатуру. Всім неупередженим людям видно, що саме псевдодемократи прагнуть встановлення націоналістичної диктатури.

Неправда, що комуністи виступають проти здійснення глибоких перетворень у суспільстві, продиктованих життям, проти будівництва демократичного суспільства і правової держави.

Справді, ми виступаємо проти обвальної приватизації, яка спрямована на позбавлення більшості громадян загальнонародної власності, зосередження її в руках невеликого прошарку капіталістів, що народилися на горі людей праці.

Ми стоїмо на тому, що реформи мають проводитися не за рахунок зубожіння народу, а за рахунок зростання виробництва, його структурної перебудови і в інтересах трудового люду.

Переконаний: рано чи пізно всі зрозуміють, що саме комуністи найбільш послідовно виражають інтереси тих, хто живе результатами власної праці.

Щиро вірю, що цей лист буде сприйнятий керівниками держави як бажання допомогти всім нашим співвітчизникам скоріше знайти шлях виходу з того стану, в якому перебуває наше суспільство.

Віталій ЛУЦЕНКО.

Якщо домовились, то більше не передомовлятись...

Ці слова-вимогу Президент України Леонід Кравчук повторив на нараді з керівниками металургійної галузі кілька разів. А домовлятися було про що і чому. По-перше, у залі були представники тих 14 металургійних підприємств — із 400, які дають 80 відсотків валютних надходжень. По-друге, на подібній нараді Президента з командирами української металургії ще в березні було передбачено невідкладні заходи щодо стабілізації становища — 11 пунктів за спільної згоди тоді внесли до протоколу. І, як відзначив міністр промисловості України Анатолій Голубченко, їх виконання сприяло б досягненню металургами у червні-липні показників індикативного плану. Підстави? Три останні місяці добове виробництво чавуну та сталі зростало, наближалось до середнього показника за рік минулий. По-третє, якщо найближчим часом не буде вжито надзвичайних заходів, не приховували і не залякували директори, то металургійний комплекс днів через 20 зупиниться взагалі. Лише на металургійних підприємствах Дніпропетровщини лежить готової продукції майже на 3 трильйони карбованців...

До чого конкретно домовились? Скажемо так, дійшли усної принципової згоди заради виживання: найперше, забезпечення галузі газом та закупівлі матеріальних ресурсів за імпортом — «залишати» підприємствам металургійного комплексу (можливо, й машинобудівному) до 75 відсотків валюти, а не 50, як нині. Оскільки закон про валютне регулювання приймала Верховна Рада, а сьогодні найвищий законодавчий орган держави ще не зорганізувався, найкращим шляхом розв'язання проблеми бачиться укладання спеціального договору між Кабінетом міністрів і Національним банком про те, що 25 відсотків валютних надходжень із 50, які металурги зобов'язані продати на тендері, викуповуватимуться на потреби міністерства промисловості.

Більше двох годин тривала нарада Президента з металургами. Обговорювались питання кредитування, розрахунків, постачання, цін на готову продукцію, «негожого» курсу долара, залізничних тарифів і тарифів на комунальну сферу... Визначено конкретні строки підготовки відповідних документів.

Володимир ДУПАК.

Наука

Нові підходи до старих проблем

Останнім часом в Україні з'явився ряд підручників і посібників з політології. Їх географія дуже широка — Харків, Одеса, Київ, Тернопіль, Львів, Ужгород. Вони різні за своїм рівнем і різні, а інколи протилежні за ідейними орієнтирами, що віддзеркалює не плюралізм думок авторів, а лише їх сприйняття чи несприйняття українського державного відродження.

«Політологія» за редакцією О.Семківа — це фактично перший український підручник, в якому на основі нових для вітчизняної науки методологічних підходів висвітлюється теорія політичної влади, суб'єкти політики, сутність політичної системи, основні елементи політичного процесу, розкриваються роль і місце людини в системі політичних відносин, проблеми політичної свідомості, культури. Підручник орієнтується на світовий досвід і водночас заглиблюється в товщу історії українського народу, традицій його державотворення. Підтвердженням цього є, зокрема, розділ «Ідеї національної державності й демократії в історії політичної думки України», що охоплює період від княжої доби до наших днів. Тут подаються політичні концепції, які ще недавно таврувались як націоналістичні, а їхні автори ярликувались як«вороги українського народу». Йдеться передусім про Миколу Міхновського, Вячеслава Липинського, Дмитра Донцова, Миколу Сціборського, Петра Полтаву та інших.

Але національне відродження — це насамперед модернізація нації, її оновлення в системі реалій суспільного життя, в поступі світової цивілізації. Як багатогранний процес, воно вимагає критичного переосмислення набутого в попередні часи досвіду і зваження сучасних політичних, соціокультурних, економічних та інших аспектів суверенізації націй.

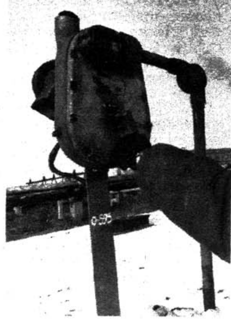
Наголошується, що провідні теоретики українського націоналізму всебічно й глибоко обгрунтували його гуманізм і демократизм. Аналіз професора О.Семківа не залишає сумніву, що теоретикам українського націоналізму належить пальма першості в оцінці більшовицького тоталітаризму з його диктатурою партійно-господарської верхівки, антинаціональною суттю. Український політолог П.Полтава ще в другій половині 40-х років порушив питання, про які світ дізнався пізніше з праць М.Джіласа, З.Бжезинського та інших західних учених.

Окремий розділ у підручнику присвячений проблемам політичної еліти, лідерства й демократії. У розділі «Мораль і політика» порушені проблеми взаємозв'язку політики й моралі, політичної етики, моралі й демократії тощо. Нетрадиційно для вітчизняного читача ставиться питання про так звану «пролетарську (соціалістичну) демократію». Демократія — явище загальноцивілізаційне. Класовий характер демократії — не що інше як спекулятивна вигадка.

Надто загальним видався розділ «Організація політичної діяльності». Його автори аналізують політичну діяльність чомусь лише на прикладі Верховної Ради України. Недостатньо, на наш погляд, аргументується місце Рад у системі компартійної диктатури, хоч це питання безпосередньо входить у практику нинішнього процесу державотворення.

Підручник вийшов українською мовою. Не без волі Міністерства освіти ряд підручників і посібників з політології вже 1993 року видано російською. Таке враження, що для Київського політологічного центру державного статусу української мови взагалі не існує. Далеко пішли (точніше — відстали) харківські політологи. Вони орієнтуються на... марксизм-ленінізм і політичне життя сусідньої держави. Під палітуркою з синього і жовтою барвами вчені Харківського педагогічного інституту видають «Очерки политологии», де широко цитують сумнозвісних «класиків» і рекомендують їхні твори для вивчення. Ще далі зайшли університетські політологи на чолі з Н.Сазоновим у підручнику «Основы политологии». Як могло рідне Міністерство освіти допустити, що цей написаний на рівні «пособий для политпросвещения» підручник виданий не тільки російською, а й українською мовами? Чи не краще було б перевидати рецензований підручник? У книгарнях він розійшовся за лічені дні, на кафедру політології Львівського університету надходять листи з проханням вислати його в східні, південні та центральні області України. Кажуть, нема паперу, коштів. А на квазінаукові російськомовні та марксистсько-ленінські книги є? Гадаємо, що робота над новими підручниками, яка вимагає немало часу й зусиль, має якось стимулюватися міністерством. Підручник змушує нас порушити питання і про перепідготовку викладачів політології. Як великий науковий центр, що має добрі зв'язки з науковим світом у західних державах, Львів міг би стати тим містом, де підвищували б свій теоретичний і методичний рівень вузівські політологи й викладачі інших суспільних наук. Багаті бібліотечні фонди міста — теж аргумент для позитивного розв'язання порушеного питання.

Олег ГРИНІВ,
доктор філософських наук;
Степан ПАВЛЮК,
доктор історичних наук.

Двічі платить не тільки скупий

Скандали, пов'язані з нафтою, вже не раз загрожували вивести когось на чисту воду. І щоразу захлиналися тією водою (чи нафтогазодоларами?). І ось минулого тижня було зафіксовано чергову таку спробу: прес- служба Генеральної прокуратури підтвердила факт порушення кримінальної справи щодо деяких службових осіб (прізвища в інтересах слідства не названо), причетних до торгівлі нафтою. За попередніми даними, суть справи така. Наприкінці 1992 року Держкомітет України з нафти і газу підписав з російським акціонерним товариством «Ванк» угоду, за якою останнє обіцяло поставити Україні 336 тисяч тонн нафти по 34 тисячі рублів за тонну. Проте в угоді був пункт, за яким Держкомнафтогаз зобов'язувався протягом двох днів сплатити всю її вартість, в іншому разі АТ «Ванк» знімало з себе всю відповідальність. Держкомнафтогаз перерахував АТ 22,6 мільярда рублів, але у визначений термін не вклався. АТ «Ванк» мало всі юридичні підстави не виконувати контрактних зобов'язань, але все ж таки поставило в Україну 62 відсотки запланованого, причому уже не по 34, а по 36 тисяч рублів за тонну.

Держкомнафтогазу треба було якось викручуватися, і тоді він вкупі з «Укрнафтопродуктом» значно завищив ціну тієї нафти, що вже надійшла в Україну, про що й було складено протокол. Крім цього, до того самого протоколу вписали нафту, отриману від АТ «Ванк» раніше, і за яку, ясна річ, уже було сплачено. Отже, за деякими підрахунками, Україні було завдано збитків на суму до 9 мільярдів рублів у цінах 1992 року.

Сподіваємося, що невдовзі стане відомо, хто в цьому винен, також інші подробиці цієї справи. Принаймні, стежитимемо, як розгортатимуться події.

Міжнародна торгівля природним газом

(загальний обсяг: близько 561 млн. тонн умовного палива)

Країни-експортери	
Росія	— 42%
Канада	— 12%
Нідерланди	— 8%
Алжир	— 8%
Індонезія	— 7%
Туркменія	— 6%
Норвегія	— 6%
Малайзія	— 2%
Узбекистан	— 2%
Інші країни	— 7%
Країни-імпортери	
Україна	— 19%
США	— 12%
Німеччина	— 12%
Японія	— 11%
Італія	— 7%
Франція	— 7%
Білорусь	— 4%
Чехія/Словаччина	— 3%
Бельгія/Люксембург	— 3%
Казахстан	— 2%
Азербайджан	— 2%
Інші країни	— 18%

Точка зору

«Газові» атаки

Без перебільшення можна стверджувати, що нафтогазові війни, які час від часу починаються між Україною та Росією, вже давно перестали бути суто внутрішньою справою двох країн — їх загострення може спричинити наслідки глобально-стратегічного характеру. Це дуже добре розуміє західний світ, який у середині 70-х років зіткнувся з реальною загрозою цілковитої залежності від арабських виробників нафти і тільки після побудови транспортних магістралей від Західного Сибіру до Європи дещо перевів подих. Хоча й після того не припинилися пошуки додаткових джерел енергії, і їх було знайдено у Голландії й Норвегії. Та за умови нестабільності поставок зі Сходу це тільки трохи рятує ситуацію, бо частка Голландії та Норвегії в загальносвітових обсягах того ж таки природного газу становить відповідно лише 8 та 6 відсотків, тоді як частка Росії — 42 відсотки. Тож Україна, як одна з найбільших країн-транзиторів, водночас опинилася на перетині інтересів як Росії, так і країн Європи. До того, якими є ці інтереси, ми ще повернемося, а поки що проаналізуємо витоки кризи.

1. Де пахне нафтою і газом, там пахне війною

Для довідки: експорт природного газу Росії (через Україну) в Європу становить близько 100 мільярдів кубометрів на рік. Призначається він для споживачів у Німеччині, Італії, Чехії, Словаччині, Франції, Угорщині, Болгарії, Румунії, Австрії, Югославії, Туреччині та Швейцарії. Транзит здійснюють шістьма транспортними трубопроводами загальною довжиною 8600 кілометрів, та використовуючи ряд підземних газосховищ (разом Україна має 12 підземних газосховищ на 35,5 мільярда кубометрів газу). Середня відстань транспортування — 1190 кілометрів. Крім того, східну частину України перетинають трубопроводи, здатні пропустити 33 мільярди кубометрів газу на рік до Північного Кавказу.

Прелюдією до «газових» російських атак стало перекриття у березні 1992 року труби з боку Туркменистану. Передували цьому безуспішні переговори Ашгабата з Москвою щодо поділу валютної виручки за проданий на Захід газ, адже туркменське паливо експортують тим самим газопроводом, що й російське. Тоді Росія знехтувала цю вимогу, а в результаті потерпіла Україна, в загальному обсязі споживання якої туркменський газ становив 30 відсотків. Восени того ж року російський «Газпром» без попередження скоротив поставки газу на кордоні з Україною, і «Укргазпром», не маючи достатньо часу для переходу від запомповування газу в підземні сховища до його відбору та можливості відмовитися від своєї частки, що належала за контрактом, не зміг повною мірою забезпечити належний тиск на західному кордоні. Газові компанії Німеччини, Франції, Болгарії змушені були вдаватися до надзвичайних заходів. Але в цій ситуації більша частина вини лягла на «Укргазпром», бо Росія звинуватила його у самочинному відкачуванні газу з тієї його кількості, що транспортувався на Захід. Зауважимо: серед усіх країн, що споживають транзитний газ, в ролі жертви чомусь опиняється найбільший транзитор — Україна.

У січні 1993 року російський уряд, вже на чолі з колишнім головою «Газпрому» В. Черномирдіним, піднімає ціну на газ. Разом з ПДВ та експортним тарифом ціна за кожну тисячу кубометрів досягла 80 доларів США. Україна зі свого боку відповідає підвищенням цін на транзит (до 1,73 долара за тисячу кубометрів). Незадоволений цим «Газпром» погрожує припинити поставки газу Україні взагалі. Проте цю погрозу таки не було втілено в життя, бо по-перше, стривожилися західні споживачі, а по-друге, активізувалися конкуренти «Газпрому» із Норвегії та Голландії.

Відтоді газова війна між Україною та Росією нагадувала виразку шлунку — то загострювалася, то вщухала. Але чимдалі ситуація погіршувалася. На чергових переговорах було вирішено, що з 1 січня Росія поставлятиме в Україну газ за ціною 50 доларів за тисячу кубометрів, а Україна у свою чергу зменшила транзитну ставку до 0,65 долара. Та на 1 березня борг України «Газпромові», за словами російської сторони, зріс до 1,5 трильйона рублів, і російське АТ «Газпром» прийняло рішення в разі його несплати припинити постачання газу в Україну. Як ми знаємо, цього не сталося, але питання ліквідації неплатежів перейшло в іншу площину — Росія висловила бажання отримати частку боргу майном, а саме: деякими газосховищами, газопереробними та газотранспортними підприємствами. В їх числі не мало не багато, як бази газопостачання в Києві, Ужгороді, Миколаєві, підземні газосховища в Західній Україні, причали та портові споруди в Одесі та Іллічівську.

2. Країна-транзитор — між молотом і ковадлом

Здається, ми підійшли до того, щоб нарешті проаналізувати, якою є політика Росії (експортера) і країн Європи (споживачів) щодо України (транзитора). Країни-експортери, як правило, прагнуть встановити контроль над країною-транзитором шляхом увласнення частини газотранспортного господарства такої країни, а також шляхом доведення її економіки до паразитарного стану, де умови економічного розвитку значною мірою диктують комерційні структури, пов'язані з газо- та нафтодоларами.

А головним критерієм успішності чи неуспішності впливу країни-споживача на країну-транзитора є ступінь залежності країни-транзитора від ціни на нафту та газ. Саме тому країни-споживачі намагаються підтримувати енергомісткі галузі країни-транзитора та стимулюють побудову в такій країні нафтохімічних гігантів, які за умови нестабільності поставок стають внутрішнім засобом впливу на країну-транзитора: забираючи значні інвестиції, такі підприємства ніколи не матимуть під ногами твердого опертя, оскільки цілком залежать як від країн-експортерів, так і від країн-споживачів. Як бачимо, для країни-транзитора існує тільки один вихід: послідовно скорочувати енергомісткі виробництва (впроваджувати енер-

РЕКОНСТРУКЦІЯ З ДОПОМОГОЮ

Україна здійснює реконструкцію нафтопереробних підприємств у межах національної програми з нафти та газу, затвердженої Кабінетом міністрів України у 1993 році.

На Одеському НПЗ завершується випробна експлуатація комплексної установки з гідроочищення нафтопродуктів, монтаж якої було завершено у березні 1994 року. Потужності комплексної установки дадуть змогу переробляти 1,5 млн. сировини щороку і виробляти при цьому 1 млн. тонн дизельного палива і 400 тис. тонн авіаційного гасу. Проектування і монтаж установки вартістю 70 млн. доларів за контрактом здійснювала італійська фірма КТІР — «Техніка Інтернешнл Проджетті С.п.А.». Крім того, фірма підписала контракт на створення на Дрогобицькому НПЗ виробництва високооктанового бензину, а також має намір узяти участь у тендері проектів з реконструкції Херсонського НПЗ.

У 1994 році з метою поліпшення якості і збільшення випуску нафтопродуктів уже введено в експлуатацію комплекси каталітичного реформування бензину потужністю 300 тис. тонн на рік на Надвірнянському НПЗ та потужністю 2 млн. тонн на рік на Лисичанському НПЗ, а також установку переробки нафтошлаку на Херсонському НПЗ. На Лисичанському НПЗ разом з фірмами «Текнімонт» та «Чімі Монтучі» (Італія) споруджено єдиний у країні комплекс виробництва пропілену, а швейцарська фірма «ТМ» брала участь у модернізації комплексу каталітичного крекінгу на Лисичанському НПЗ. З допомогою італійської фірми «Гліч» у 1994 році планують закінчити реконструкцію установки АВТ-1 (атмосферно-вакуумна трубчатка) на Кременчуцькому НПЗ. Фірма «Кернік» (ФРН) на тому ж підприємстві здійснює будівництво установки для переробки факельних газів.

Шість НПЗ, розташованих в Україні (Кременчуцький, Дрогобицький, Лисичанський, Надвірнянський, Одеський та Херсонський) мають загальну потужність переробки 62 млн. тонн нафти щороку. У 1992 році було перероблено понад 37 млн. тонн, у 1993 — 23 млн. тонн, у 1994 році передбачається — 28 млн. тонн. Планується збільшити глибину переробки нафти до 78 відсотків за рахунок будівництва установок для каталітичного перетворення дистилятів.

Переробка стабільного газового конденсату здійснюється на Шебелинському газопереробному заводі. У 1992 році було перероблено 485 тис. тонн, у 1993 та 1994 роках обсяги переробки знизилися до 459 тис. тонн. Однак уже у 1995 році передбачається збільшення до 600 тис. тонн за рахунок зростання видобутку газу на Котелевському та Тимофіївському родовищах. На заводі також нині здійснюється реконструкція, що дасть змогу застосувати імпортні технології для виробництва екологічно чистого бензину АІ-98.

«Інтерфакс — Україна».

ЯКІ «ХИТРІ» НІМЦІ: ТРАТЯТЬ МЕНШЕ, А ЖИВУТЬ КРАЩЕ

У 1990 (стабільному) році природний газ становив сорок відсотків від загального споживання первинних енергоносіїв, що ставило Україну на одне з перших місць за цим показником. Якщо ми розглянемо структуру споживання газу, то побачимо, що зі 115 мільярдів кубометрів газу, спожитого у 1990 році, 29 відсотків було використано для виробітку електроенергії, 48 — у промисловому секторі, 17 — у побуті і 6 відсотків — для експлуатаційних потреб газової промисловості, включаючи і транзит газу. Як бачимо, у побуті обсяги споживання газу мінімальні, зате виробництво енергії та промисловість забирають його левову частку. У 1992 році загальне споживання скоротилося до 106 мільярдів кубометрів газу, проте визначилася тенденція до збільшення споживання в побуті — цей показник становив уже 25 відсотків. Думаю, тут цікаво буде порівняти структуру споживання газу в Україні з аналогічною структурою Німеччини. Так, для вироблення енергії німці використовують лише 10 відсотків від загального обсягу споживання газу (у 1993 році він становив 78 мільярдів кубометрів, тобто майже на 30 мільярдів кубометрів менше, ніж Україна), у промисловому секторі — 35 відсотків і в побуті — більш як 50 відсотків. Висновки очевидні: Німеччина, володіючи багато розвиненішою промисловістю, ніж Україна, і в кількісному (від загальних обсягів споживання), і у відсотковому (щодо структури споживання) вимірах тратить набагато менше енергії, ніж ми. Отже, ми вкотре вперше зіткнулися у проблему занадто марнотратної, морально та фізично застарілої промисловості України, яка, споживаючи нафту і газ, нездатна навіть розплатитися за них. З імпортованих у першому кварталі 15,9 мільярда кубометрів газу оплачено лише 3,3 мільярда кубометрів. Загальний борг — 418 мільйонів доларів США. Зокрема, Мінпром розрахувався за використаний газ лише на 37 відсотків, Мінмашпром — на 1,6 відсотка.

крізь призму геополітики

гозбережні технології), відмовитися від будівництва нафтохімічних гігантів і залишити за собою такі стратегічно важливі об'єкти, як газо- та нафтопроводи і газосховища, а коли й розраховуватися за борги майном, то у крайньому разі це має бути якась частка саме нафтохімічних гігантів.

3. Чого хоче і що може Росія?

Не можна не помітити, що всі «газові» атаки відбувалися під час загострення стосунків між Москвою і Києвом. Нам тут цікавий не так цей факт, як те, що загострення ставалося тоді, коли Росія бажала перебрати до свого володіння то Чорноморський флот, то ядерну зброю, то Крим, то намагалася змусити Україну відмовитися від активів колишнього Союзу і погодитися на так званий нульовий варіант.

Отже, у нас є всі підстави розглядати «газові» війни не в економічній, а в політичній площині. Більш того, коли Україна намагалася досягти домовленості про транспортування іранських енергоносіїв через Азербайджан та Грузію, Росія зробила все, щоб зірвати ці намагання.

Тож, з одного боку Росія протидіє Україні щодо її унезалеження від газпромівської труби , а з іншого — робить усе, щоб перебрати у власне володіння газотранспортне господарство, зокрема підземні газосховища, з тим щоб здобути над Україною повний контроль. Як ми вже згадували, підземні газосховища здатні вмістити понад 35 мільярдів кубометрів газу, тобто навіть за умови повного припинення надходження газу з Росії Україна здатна, не зменшуючи споживання, протриматися на цих запасах більш як три місяці. Тобто стільки ж часу має і для маневру. А Росія такої можливості не має: західні партнери не можуть чекати, поки вона владнає свої стосунки з Україною. До того ж і конкуренти не дріматимуть. Так, скажімо, саме під час останньої «газової» атаки Норвегія досягла домовленості про подвійне збільшення постачання газу до Німеччини.

Все це добре розуміє керівництво РАТ «Газпром». Згадаймо ситуацію, коли Туркменистан припинив постачати газ в Україну, а відтак зменшився тиск у трубопроводах. Невдовзі саме Росія взялася покрити недопоставки газу з Туркменії. Російськими засобами масової інформації все це подавалося як акт доброї волі з боку Росії, однак справжню причину цього назвав голова «Газпрому» Р. Вяхірєв в інтерв'ю «Московским новостям». «Ми вирішили із власних ресурсів додатково поставляти Укргазпрому до 50—60 мільйонів кубометрів — тільки не зривалися б поставки «Рургазу» та іншим фірмам, — сказав він, — проте навіть за цих умов тиск в експортному газопроводі стрибає, ми не виконуємо своїх контрактових зобов'язань, недоотримуємо валюту і ризикуємо нарватися на штрафи та інші санкції».

Одночасно з цим В. Чорномирдін звертався із телеграмою до урядів західних країн, до міністерства економіки Німеччини та концерну «Рургаз» із проханням натиснути на Україну. Проте показовим є те, що жодної позитивної реакції у відповідь не надійшло. Єдине, на що погодився у даній ситуації той же «Рургаз», це не вдаватися поки що до штрафних санкцій щодо «Газпрому».

І це з погляду здорового глузду нормально. Справді бо, чому країни Європи мають сваритися із Україною, коли всі газопроводи пролягають через її територію. Вони лише дали Росії час на те, щоб вона розв'язала проблему з Україною самостійно.

Що в даному разі залишається Росії? Звичайно, відновити у повному обсязі поставки газу і продовжити переговори. А щоб вони були успішніші, спробувати якимось чином залякати Україну. Тоді й з'явилася ідея побудови нового газопроводу до країн Європи через Білорусь та Польщу. І вже читаємо у деяких російських засобах масової інформації, що, мовляв, після побудови цього газопроводу українські магістралі вкупі з газосховищами будуть нікому не потрібні. Україні можна було і злякатися (а дехто навіть злякався), коли б не одне «але». Щоб збудувати новий газопровід, по-перше, потрібно чимало часу, а по- друге, на будівництво газопроводу потрібні ще й гроші, які можуть з'явитися тільки за умови, що РАТ «Газпром» експортуватиме паливо до країн Європи. Проте навіть за умови стабільного експорту навряд чи справа дійде до будівництва газопроводу. Сьогодні бракує коштів на виплату зарплати та на модернізацію свердловин.

Отже, можна зробити висновок, що здіймання галасу довкруг ідеї побудови газопроводу через Білорусь поки що є ні чим іншим, як пропагандистською кампанією, яка має на меті змусити Україну піти на поступки.

До речі, до схожого маневру вдалася Росія й напередодні підписання угоди із Казахстаном про довгострокову оренду космодрому Байконур. Тоді російські засоби масової інформації створювали ілюзію правдоподібності розбудови космодрому у Плісецьку, причому ця ілюзія створювалася не без участі урядових структур (до Плісецька виїжджали урядові делегації, в інтерв'ю урядовці не раз казали про те, що от, мовляв, збудуємо власний космодром і Байконур розвалиться тощо). Проте після підписання угоди із Казахстаном ніхто про Плісецьк більше й не згадував. До речі, чи не того уряди європейських країн воліють зберігати нейтралітет у суперечці Росії та України, що добре розуміють: найближчим часом іншого шляху для газу, ніж через Україну, не буде.

З цього можна зробити висновок, що «газові» атаки не припиняться, — Росія й надалі робитиме все, щоб здобути контроль над газопроводами та газосховищами. Тим більше, що, за останніми повідомленнями, «Газпром» уже здобув право акумулювати у підземних газосховищах України 10 мільярдів кубометрів природного газу. І подальші поступки України в цьому напрямі означатимуть не що інше, як нехтування інтересів національної безпеки, а це в подальшому загрожує призвести до цілковитого контролю Росії над Україною.

Сергій ЛАВРЕНЮК,
«Голос України»

Нафта і газ: прогноз на завтра

Ще не так давно на території України були ключем великі родовища нафти та газу. Проте з плином часу родовища вичерпувалися, і в 1993 році ми видобували уже 4,2 мільйона тонн нафти та 18,5 мільярда кубометрів газу. Для порівняння: свого піку нафто-та газовидобування в Україні досягло в першій половині 70 років — тоді видобувалося 14,4 мільйона тонн нафти і 68,8 мільярда кубометрів газу.

Які ж перспективи власного нафто- та газовидобутку? Відомо, що національною програмою «Нафта і газ України до 2010 року», затвердженою у Верховній Раді, передбачається довести видобуток нафти до 7,5 мільйона тонн і газу відповідно до 35,3 мільярда кубометрів.

Чи ці прогнозовані показники остаточні? Які взагалі запаси нафти і газу в Україні?

I

Сьогодні до 80 відсотків нафти та нафтового еквіваленту припадає на Дніпровсько-Донецький регіон, а решта — на Карпатський. Те ж саме можна сказати й про газ — понад 90 відсотків його видобутку припадає на Дніпровсько-Донецький регіон. Проте якщо раніше переважна частина видобутку припадала на свердловини глибиною від 2,5 до 5 кілометрів, то нині, щоб досягти нафто-та газоносних пластів, потрібно заглиблюватися на відстань від 4 до 7 кілометрів. Потенційним джерелом природного газу обіцяє стати також шельф півдня України, де свого часу було відкрито великі газові родовища — Шмідта та Голіцинське.

Та хоч би як там не було, а в тому ж Дніпровсько- Донецькому районі тільки невелику кількість нафти можна видобути, зберігаючи рентабельність виробництва. Те ж саме можна сказати і за природний газ.

Скажімо, в 1991 році видобуток його становив 22,5 мільярда кубометрів, що відповідає 35 відсоткам тієї кількості, що видобувалася в найкращі часи — 1975 року, і 84 відсоткам од видобутку в 1990 році. Причому фахівці вважають, що спад триватиме до рівня видобутку 12—15 мільярдів кубометрів газу на рік. До того ж, сумарний видобуток газу в Дніпровсько-Донецькій западині становить 1,3 трильйона кубометрів (48 відсотків від фактичних запасів), а отже, можна стверджувати, що половину наявного газу в цьому районі вже видобуто.

Чи є перспективи для подальшого економічно вигідного видобутку в цьому регіоні? За нинішнього рівня продуктивності видобуток можливий ще протягом 35 років, але тут варто звернути увагу на таке: наявні резерви оцінювалися з точки зору «промислових обсягів», тобто не враховувалися інші супутні фактори. Скажімо, дуже часто запаси, видобуті із звичайних глибин (до 3 кілометрів), підмінюються запасами, що залягають у надглибинах. Але ж бурові роботи, обладнання свердловин за дуже великих глибин потребують більших капіталовкладень, ніж за малих чи середніх, що, в свою чергу, позначається на собівартості продукції.

Що ж до півдня України, то тут можливі запаси становлять 1254 мільярди кубометрів газу і 178 мільйонів тонн нафти (відповідно — 27 і 19 відсотків від загальних запасів по Україні). При цьому слід відзначити, що шельфові родовища півдня України на сьогодні у переважній більшості розвідані дуже мало, однак передбачається, що тут буде відкрито до 60 різних за потужністю родовищ.

II

Деякі фахівці, зокрема завідуючий відділом геології та генезису нафтових і газових родовищ Інституту геологічних наук АН України Владлен Краюшкін, вказують і на інші варіанти розв'язання проблеми. Скажімо, розвідку та промислову розробку нетрадиційних нафтогазоносних об'єктів — глибинних зон кристалічної земної кори на суходоллі України і зон газогідратоутворення в підводних надрах Чорного моря. Одна з таких зон розташована на північному борті Дніпровсько-Донецької западини, уздовж її Північного крайового розлому. На його думку, загальні прогнозовані запаси нафти і газу становлять тут близько 19 мільярдів тонн нафтового еквіваленту.

Проте є ще й Південний крайовий глибинний розлом і південний борт, що прилягає до нього. За попередніми підрахунками, тут може приховуватися від 7 до 15 мільярдів тонн нафти і газу в перерахунку на нафтовий еквівалент. Крім того, на південному борті Дніпровсько-Донецької западини залягає не менш цікавий геологічний об'єкт — ударно-метеоритний кратер, розташований на вододілі Хоролу та Сули на Полтавщині. На думку геологів, тут може приховуватися нафтового еквіваленту від 800 мільйонів до 60 мільярдів тонн.

III

Одним з шляхів забезпечення власним газом може стати використання нетрадиційних джерел, зокрема, шахтного метану. Саме того метану, що призводить до вибухів, пожеж, загибелі шахтарів. Геологи вважають, що його запаси в Україні сягають 3,5 трильйона кубометрів. І хоч метан не піддається видобутку в такій кількості, як природний газ, проте, якщо в Україні сьогодні під час дегазації шахт викачують до 20 відсотків метану, то у США цей показник сягає 40—60 відсотків. Отже, є перспективи для збільшення видобутку. Бо, скажімо, у тих же Сполучених Штатах сьогодні вже діє до 5 тисяч свердловин, а видобуток шахтного метану за останні 5 років збільшився у 10 разів.

Ще одним способом самозабезпечення є пошук, розвідка і промислова розробка вуглеводневих газогідратів і підгідратного газу. Геологи вважають, що їх світові запаси у кілька сот разів переважають світові запаси вугілля, нафти і газу в усіх розвіданих родовищах, разом узятих. В Україні за прогнозами тільки центральна ділянка Чорного моря з її Прикримським районом приховує 2100 трильйонів кубометрів гідратного та 4040 трильйонів кубометрів підгідратного метану. Тож усе впирається в інвестиції та сучасне обладнання.

Іван СЕРГІЙЧЕНКО.

Злісних боржників — на «чорну дошку»

У Кабінеті міністрів під головуванням в.о. прем'єр- міністра Ю.Звягільського відбулася нарада з питань розрахунків за природний газ. Зазначалося, що заборгованість підприємств і організацій за «голубе паливо» станом на 12 травня перевищила 14,5 трильйона карбованців. Основними боржниками є підприємства і організації, підпорядковані Міненерго, Мінпрому, Мінмашпрому, Держжитлокомунгоспу, Мінсільгосппроду. Тож на сьогодні майже у всіх регіонах складено списки підприємств-боржників, попереджено їхніх керівників. З 2563 таких підприємств припинено подачу газу 1643. Ще 579 підприємствам подачу газу обмежено на 50 відсотків. Вирішено також, що на злісних боржників справи передаватимуть до арбітражного суду. Міністерства і відомства мають контролювати виконання розроблених графіків погашення заборгованості, а також вживати заходів щодо заощадження енергоресурсів.

Сонце зійде над Сибіром?

Кабінет міністрів постановив ввести до державного замовлення виготовлення матеріально-технічних і продовольчих ресурсів та товарів народного вжитку для постачання їх нафтогазовидобувним підприємствам Західного Сибіру і Башкортостану під зустрічні поставки нафти. Як відомо, угоду між урядами України й Російської Федерації про співробітництво у розвитку нафтогазової промисловості Росії підписано влітку минулого року. Постановою зокрема передбачено виділити бюджетну позику для забезпечення робіт у нафтогазовидобувних регіонах Російської Федерації та вишукати інші кошти. Державний комітет з нафти і газу разом з Мінекономіки зобов'язано підготувати програму довгострокового (до 2005 року) співробітництва двох країн щодо спільного освоєння нафтогазових родовищ Західного Сибіру.

Якщо копнути глибше

Як повідомила прес-служба Держкомнафтогазу, 17—19 травня у Києві відбулася науково-практична конференція «Нафта і газ України». Провели її Українська нафтогазова академія, Національна академія України, Держкомнафтогаз, Держкомгеології та Міністерство освіти України. Відзначалося, що власними силами сьогодні Україна може забезпечити себе нафтою і конденсатом на 10 відсотків, а газом — на 25 відсотків. Однак цього недостатньо. Тому треба зробити все можливе, щоб вийти на рубежі 7,5 мільйона тонн нафти і 35,5 мільярда кубометрів газу, як це передбачено національною програмою «Нафта і газ України до 2010 року». А для цього слід збільшити обсяги глибокого буріння хоча б на 30 відсотків. Проте успішне виконання запланованого реальне лише за умови своєчасного вирішення ряду проблем. Зокрема, Верховна Рада має прийняти закони про надра, концесії, енергозбереження та інші. Не на останньому місці стоїть і проблема фінансування нафтогазового комплексу.

Продиктовано в номер

Паніка безпідставна

Панічні настрої серед населення викликала видача сім'ям Чернігівщини йодистих препаратів. З огляду на це відбулася прес-конференція, на якій представник Президента в області Валентин Мельничук повідомив, що це суто профілактичний захід, не пов'язаний з «новою» аварією на ЧАЕС. Генеральний директор атомної станції Сергій Парашин запевнив журналістів, що його колектив «зробив аварію неможливою». На його думку, з подачі певних кіл на Заході штучно роздмухується ідея про закриття ЧАЕС. В цьому зацікавлені передусім ті, хто прагне отримати з бюджету України валюту під здійснення дорогих проектів.

Місцеве радіо — на світовому рівні

Як повідомило Українське Молодіжне Агентство, на базі санаторію «Пуща-Озерна» триває другий навчальний семінар для працівників недержавних радіостанцій України «Місцеве радіо», організований міжнародним Media-Centre Internews спільно з BBC World Service Training.
У семінарі беруть участь працівники радіостанцій Києва («Гравіс», радіо «РОКС», «Радіо-Музика-101-ФМ»), Дніпропетровська, Харкова, Одеси, Львова, Миколаєва.
Разом з англійськими викладачами слухачі розглянуть комплекс проблем діяльності mass media, зокрема, дослідження радіоринку, менеджменту, виготовлення рекламної продукції, підготовки інформаційних блоків.

Треба всюди, добрі люди, приятеля мати

Нещодавно буковинці підписали угоду про економічне співробітництво з Рівненською областю. Перед цим такі ж договори уклали з Харківською, Сумською та Луганською областями.
Невдовзі ділове партнерство буде налагоджене ще з сімома регіонами.
Підтримуватимуть ці зв'язки через уперше створену в Україні Буковинську торгово-промислову палату.

Тезко їде до Одеси

Список зарубіжних гостей, запрошених на святкування 200-річного ювілею Одеси восени нинішнього року, ще уточнюється і коригується, а ось 5-річна дівчинка з Нідерландів вже одержала офіційне запрошення. За що, запитаєте, отака честь? Так Одеса ж запросила на іменини свого... тезка. Саме таке ім'я — Одеса — після відвідин причорноморського міста дало доньці, яка невдовзі народилася, подружжя Уінтер. І тепер ось батьки матимуть змогу показати дівчинці місто, якому вона завдячує своїм ім'ям. Сподіваються, воно їй сподобається не менше, ніж батькам у ті перші відвідини.

«Карпати» приймають гастроентерологів

Яким чином досягти більш ефективного лікування, профілактики та діагностики гастроентерологічних захворювань — ось основні проблеми, що їх розглядають учасники Всеукраїнської школи-семінару на базі санаторію «Карпати» Закарпатської області. До занять запрошені насамперед спеціалісти-медики міських, районних і дільничних лікарень з усієї України. А навчатимуть їх відомі світила з Києва, Москви, Санкт-Петербурга, Праги, Кошиць, Вільнюса. На проведення семінару обласна Рада виділила 24 мільйони карбованців.

Крок назад — крок уперед

Чернівецька обласна держадміністрація ухвалила програму розвитку альтернативних джерел енергії. Згідно з нею розпочнеться відновлення міні-електростанцій, що свого часу були зведені на малих річках Буковини. Знайде применення й енергія вітру. На багатьох тваринницьких фермах знову з'явилися вітряки, що качатимуть воду для худоби з артезіанських свердловин. Подекуди в степових районах оживуть вітряні млини.

Українська Академія танцю є!

Всесвітня Рада танцю ЮНЕСКО привітала створення при Національній опері України Української Академії танцю і заявила, що надає їй свій патронаж. У Національній опері України відбувся гала-концерт «Зірки українського балету», що став презентацією Академії. Ним же започатковано цикл мистецьких вечорів «Світ танцю», який ознайомить Україну з доробком кращих танцівників України і світу. І нарешті, «цим концертом ми вперше гласно заявляємо про відкриття в Україні з 16 по 23 червня Міжнародного конкурсу артистів балету. Цим конкурсом ми повертаємо Україні ім'я знаменитого хореографа Сержа Лифаря (Сергія Лихваря), який починав на цій сцені», — сказав директор Національної опери Анатолій Мокренко. Спонсори концерту — Всеукраїнське об'єднання підприємців, АТ «Українська фінансова група».

ОБВАЛУ НЕМАЄ. АЛЕ СКОРО БУДЕ СВЯТО

Коли бути точним, ніякого обвалу на Трьохсвятительській не було. Так охрестили заповнену водою порожнину, що утворилась під дорожнім покриттям. Чи то через перекритий рух автотранспорту, чи то через близькість розташування Українського дому, чи то... хронічну любов до сенсацій. Дізнатися про сили, що вимили отакенне ямище, у Анатолія Пшеничного — заступника завідувача відділу техногенно-екологічної безпеки міськдержадміністрації — не вдалося. Не вдаючись до особливих церемоній, він відіслав кореспондента «ГУ»... до гордого у своєму мовчанні телефону тамтешньої служби інформації. На щастя, генеральний директор «Київгідрошляхміст» Іван Мартинович виявився людиною говіркою. «Таких «обвалів» у столиці трапляється по десятку на день. Жодному з ДЕУ це не дивина. Причиною розмиву грунту були талі води. Зазначу одразу, що жодної загрози в даній ситуації ані будівлі Українського Дому, ані Володимирській гірці немає. Ведуться звичайні шляхові роботи на аварійній ділянці. Яму засипано, дорогу укріплено».

Коли ви читатимете ці рядки, дорогу на Трьохсвятительській вкриють свіжим асфальтом.

Але 28—29 травня рух цією вулицею знову буде перекрито. Щоб ті, що отруюють повітря, гудуть і здіймають пил, не заважали пішоходам отримувати хороші враження і позитивні емоції.

А втрачати поганий настрій, скажу вам, буде від чого! Невиправних меломанів 28—29 травня чекають «Музичні діалоги». Художні виставки, виступи кращих хорових колективів у кращих ландшафтних парках столиці не залишать байдужими нікого. І коли у Дні міста ви не візьмете посильної участі у повсюдних народних гуляннях, громадська думка покриє вас ганьбою!

За традицією головним майданчиком свята стане майдан Незалежності. Тут, у серці столиці, 29 травня «водитимуть масові хороводи з глядачами» хористи «Думки», Анатолій Паламаренко, Микола Кондратюк, Алла Кудлай і навіть Анатолій Матвійчук...

Інтернаціональну програму біля Арки дружби всіх народів 29 травня представлять оркестр Київського військово-морського училища, ансамблі польського, татарського, єврейського, грузинського фольклору.

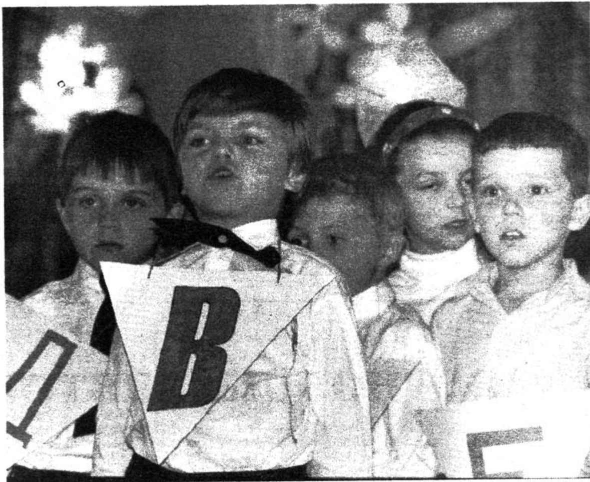
29-го о 19-й годині прихильників оперного мистецтва і зокрема шанувальників таланту Євгенії Мірошниченко запрошує на «Травіату» Національна опера. До речі, гроші, які ви, не шкодуючи, віддасте за квиток, підуть на благодійні цілі — реставрацію Дитячої картинної галереї, відомої як «шоколадний будиночок». Особливо допитливих чекає сюрприз: 29 травня з 10 до 14 години «шоколадний будиночок» на Шовковичній буде відкрито для відвідувачів.

А на Липській відбудеться карнавал для малюків (явка обов'язкова). Про відповідні костюми та маски потурбуйтеся заздалегідь. Якщо вам вже за вісімнадцять, пригадайте дитинство. А ті, хто поки що дитина, без особливого напруження видують у конкурсі найбільшу мильну бульку. Істотно, що обіцяно призи.

І яке ж то свято без театрального Подолу... Тут вас зустрінуть «Арт-обстріл», театр естради, театр-студія «Апрель». Андріївським узвозом охочі пробіжаться у бардмарафоні. В театрі «Колесо» вам призначить побачення француз Жан-Марі Колтес (здається, шансоньє). Окрім того, ви насолодитеся живописом і графікою професіоналів та виробами народних умільців, розімнетеся і у старому доброму рок-н-ролі...

Не забудьте, що на завершення 29 травня о 22-й на Хрещатику і майдані Незалежності буде дано феєрверк на честь народження найзеленішого, найпрекраснішого і найулюбленішого киянами міста світу. Тож лінії хай відсалютують за місцем мешкання. Зануди нехай за звичкою уткнуться в телевізор. А ви, що засумували за видовищами і гострими відчуттями, гайда на вулиці й дахи! Щоб було що розповідати внукам.

Ганна РОМАНЦОВА.

СВЯТО БУКВАРЯ

У святошинському лісі розмістилися чепурні корпуси Київської гімназії-інтернату східних мов. Тут із шестилітнього віку вчать глаголити шістьма мовами східних народів: китайською, японською, арабською, хінді, перською, турецькою. Вчать, звичайно, і державну — українську. А також одну європейську — англійську.

Святково вбраний актовий зал заповнила щебетом малеча. З глибини сцени з літерами алфавіту на грудях хлопчики й дівчатка декламували віршики на кожну букву. Цим першокласники засвідчили своє знання першої книжки — Букваря.

Директор гімназії, заслужений учитель України Павло Антонюк поздоровив малечу із засвоєнням Букваря і побажав кожному вихованцеві успішного навчання у храмі знань.

П'ятикласники перев'язали малюків червоними стрічками з написом «гімназист», «гімназистка». Вчителька Тетяна Лисенко та вихователька Катерина Нікуліна підготували театральну виставу для маленьких гімназистів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Контакти

Нижній Новгород навчає Черкаси

Відомий у Росії реформатор, мер Нижнього Новгорода Дмитро Бедняков разом із керівником проекту «Мала приватизація в Україні» Міжнародної фінансової корпорації Робертом Форсманом провели у Черкасах «круглі столи» та прес-конференцію з проблем приватизації. Черкаський міськвиконком і фонд комунального майна запросив гостей з Росії та США, щоб запозичити їхній досвід і прискорити процес роздержавлення підприємств. До кінця нинішнього року через аукціони та викуп (оренда як шлях до приватизації заперечується заступниками приватизації з Нижнього Новгорода) більшість об'єктів комунального майна міста перейде у приватні руки. Черкаси повинні стати моделлю малої приватизації для інших міст України — така мета експертів МФК, котрі залишилися в місті працювати над проектом.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Пригоди

КОМУ ЧОРТЕНЯТА МАРЯТЬСЯ, КОМУ — ТЕРОРИСТИ

З одного з будинків, у центрі Луганська об 11 години були терміново евакуйовані всі мешканці. Будинок оточила міліція, почали працювати сапери, напоготові стали пожежники, лікарі швидкої допомоги.

Ці події розгорнулися після того, як невідома жінка повідомила міліції, що, набираючи потрібний телефонний номер, випадково почула телефонну розмову двох чоловіків, з якої зрозуміла, що в приміщенні кас луганського аеропорту закладено вибуховий пристрій.

О 18-30 сапери полегшено констатували: вибухівки немає. Та трохи пізніше до чергової частини міліції надійшло повідомлення про те, що вибух все ж станеться о 20-й годині. Цього разу «жартівника», що скористався з телефонного автомата поблизу кас аерофлоту, зразу ж упіймали. Це був 46-річний Анатолій Г., раніше судимий, який пояснив свій дзвінок тим, що випив до того дві пляшки вина...

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганськ.

Судді готуються до з'їзду

Нещодавно відбулося спільне засідання президій Верховного суду і Вищого арбітражного суду з приводу скликання другого з'їзду суддів України.

Спільною постановою президій вирішено скликати другий з'їзд суддів України 20—21 жовтня поточного року в Києві. Для цього утворено оргкомітет з підготовки та проведення з'їзду, до якого ввійшли судді, провідні спеціалісти судів та Міністерства юстиції України.

На розгляд другого з'їзду рекомендовано цілий ряд питань. Ключове з них — «Стан правосуддя в Україні та реалізація концепції судово-правової реформи».

Роботу з'їзду та документи, які на ньому приймуть, планується висвітлювати в засобах масової інформації.

Володимир СНІТКО.

«Голубе» паливо з місцевих свердловин

У десятки осель мешканців села Черешенька Вижницького району почав надходити природний газ. Видобувають його зі свердловин, відкритих на околиці цього населеного пункту.

Усі витрати на проектування та прокладення центрального газопроводу взяла на себе селянська спілка «Україна».

Згодом «голубе» паливо почне надходити і в сусіднє селище Берегомет.

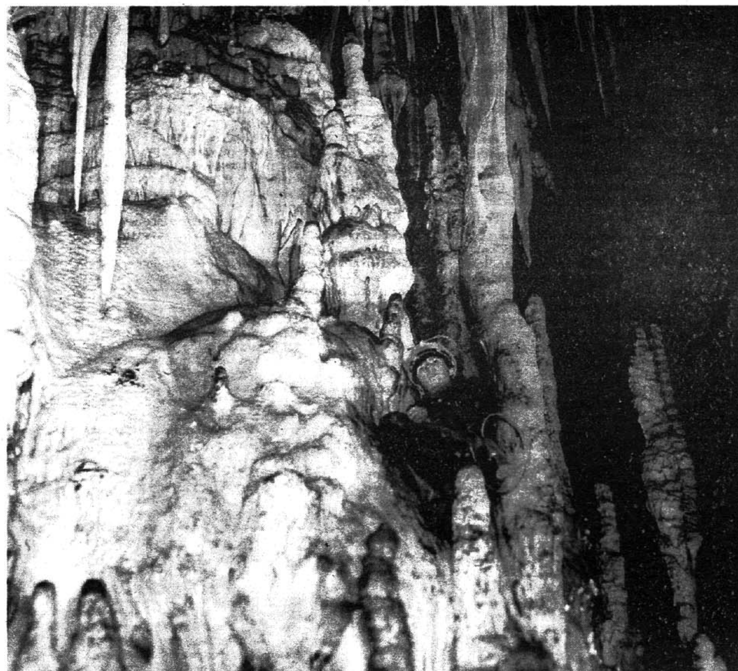
Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Збагатиться довкілля на цілюще зілля

Група буковинських ентузіастів-природолюбів заснувала мале державне підприємство «Фонд-Стародуб». При ньому діятиме унікальна науково-виробнича лабораторія з репродукування цінних, рідкісних і зникаючих видів лікарських рослин, які водяться в Карпатах. Вона займатиметься їх вирощуванням, а також збиранням насіння для промислових плантацій, де буде заготовлятися сировина для медпрепаратів. Значну частку розсади ентузіасти висаджуватимуть у гірських районах, щоб поповнювати ареал реліктів. Природолюби культивуватимуть таке досить знане в народній медицині цілюще зілля, як арніка гірська, перстач прямостоячий (калган), родіола рожева (золотий корінь), легендарний стародуб альпійський (зміїлов), тирлич жовтий (джинджура). Йдеться про рослини, які в результаті надмірного використання, катастрофічно зникають.

Наш кор.

Андрій КОТЛЯРЧУК

Печери для нащадків

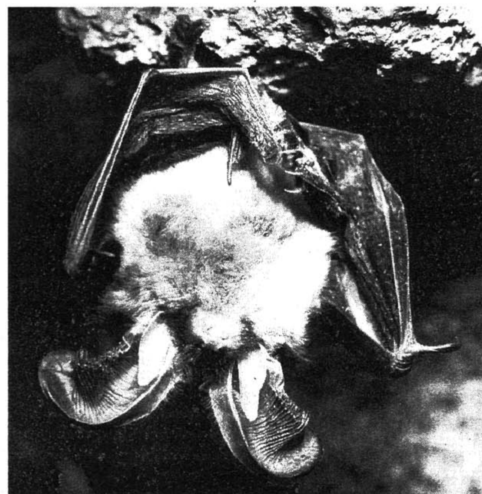
У багатьох Крим асоціюється лише з пляжами і лагідним морем. Однак туристам він знайомий ще неходженими стежками у Кримських горах, де голе каміння мало чим схоже на затишне узбережжя. Одне з таких місць Карабі-Яйла.

На цьому плато площею 113 квадратных кілометрів немає жодного поселення. Недарма татари назвали його «Чорна мати». Сильні осінні вітри змітають тут усе...

Величезне плато пронизують майже триста печер, куди з'їжджаються спелеологи з багатьох країн.

Мільйони років у природних шахтах з води і вапняку створювалася казкова країна. Різнобарвні нашарування і кристали приваблюють не лише новачків, а й досвідчених туристів. Звернули увагу на печери і власті. На плато планують створити заповідник, щоб зберегти цей безлюдний куточок кримської природи для нащадків.

Фото автора.

Продиктовано в номер

Дипломати тлумачать кримську проблему

Як відомо, Міністерство закордонних справ України розповсюдило звернення міністра А.Зленка до керівників зовнішньополітичних відомств інших держав з приводу останніх подій у Криму. Вже надходять відгуки на цей документ. Так, МЗС Німеччини розповсюдило заяву міністра закордонних справ ФРН К.Кінкеля, де сказано, що федеральний уряд із занепокоєнням спостерігає за останніми подіями на Кримському півострові. Територіальна цілісність і незалежність України, потрібні для стабільності та мирних відносин в Європі, не можуть бути поставлені під сумнів. Федеральний уряд сподівається, говориться далі в заяві німецького МЗС, що всі зацікавлені політичні сили усвідомлюють значення принципових зобов'язань у рамках НБСЄ і безумовну потребу діяти за ними.

Глава зовнішньополітичного відомства Фінляндії Х.Хаавісто заявив, що він сподівається на якнайшвидше розв'язання шляхом переговорів проблем, які виникли після відомого рішення Верховної Ради Криму, і запевнив, що позиція й занепокоєння України будуть доведені до найвищого керівництва держави.

Під час зустрічі посла України в Республіці Молдова В.Бойка з міністром закордонних справ країни Н.Осмокеску молдовська сторона запевнила, що зміст листа буде доведено до відома Президента М.Снєгура та керівництва парламенту РМ. Молдова, яка постраждала від політики сепаратизму, зазначив глава молдовського зовнішньополітичного відомства, цілком усвідомлює небезпеку, що криють у собі дії владних структур Криму, повністю підтримує керівництво України, засуджує сепаратистів.

Приклад для східних колег

Палата представників конгресу США схвалила заборону на скидання будь-яких радіоактивних відходів у води Світового океану. Законопроект, котрий ще розглядатиметься в сенаті, має замінити закон 1972 року, яким було заборонено скидати лише високорадіоактивні відходи в океани та моря.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Вже вкотре проблема санкцій

З триденним робочим візитом в Україні перебував заступник міністра закордонних справ Союзної Республіки Югославії Радомир Богданович. Під час візиту він мав розмову із заступником міністра закордонних справ України В.Ліпатовим. Сторони обмінялися думками з питань внутрішньої і зовнішньої політики обох країн та перспектив двосторонього співробітництва.

Питання, що саме перешкоджає припиненню війни у Югославії, стало головним на зустрічі заступника міністра закордонних справ СРЮ із журналістами. Р. Богданович висловив надію, що найближчим часом ООН змінить своє рішення щодо санкцій проти Югославії, бо, на його думку, жодних підстав для їх введення не було. Він розцінив цей захід як негуманний щодо сербського народу. Сербська сторона усвідомлює, що єдиним виходом для народів колишньої Югославії — хорватів, сербів та мусульман — є мир, і якщо не втручалися б стратегічні інтереси інших сил, конфлікт «серед своїх» давно було б вичерпано.

А процес мирного врегулювання має йти паралельно до процесу полегшення або повного скасування накладених ООН санкцій, вважає Р. Богданович.

— Ми очікуємо на підтримку дружніх і сусідніх придунайських країн, у тому числі України, у скасуванні невиправданих санкцій, що заважають економічному співробітництву і завдають усім чималих збитків, — завершив зустріч заступник міністра закордонних справ СРЮ.

Людмила ГРАЧ.

БІЛЬШЕ ТОРГІВЛІ, МЕНШЕ ДОПОМОГИ

Актуальне інтерв'ю

Нещодавно міністри економіки, промисловості й торгівлі, представники ділових кіл країн «великої сімки», Центральної, Східної Європи та СНД, а також делегації ряду впливових міжнародних організацій, зібравшись у Варшаві на чергову, третю числом, конференцію «Схід-Захід», обговорювали взаємоприйнятні рішення, що стосуються поглиблення міжнародного торгово-економічного співробітництва, створення сприятливих умов вкладення капіталу в економічний розвиток держав, які реформуються. Про це — розмова з главою офіційної делегації України на третій конференції, міністром зовнішніх економічних зв'язків О. СЛЄПИЧЕВИМ.

— Олегу Івановичу, варшавський зустрічі міністрів передували мюнстерська (ФРН) й токійська. З яким багажем прибули делегації цього разу?

— Під час роботи двох попередніх конференцій було розглянуто, зокрема, питання визначення сфер можливої допомоги з боку «великої сімки», котра сприяла б прискоренню переходу країн Центральної, Східної Європи й колишнього СРСР від планової до ринкової економіки, приватизації держпідприємств, конверсії, доступу до ринків, іноземному інвестуванню, впровадженню передових технологій, розвитку ринкової інфраструктури. Це — якщо коротко, у загальних рисах.

— Що ж усе-таки означає «Схід-Захід»?

— Я відповів би так: «Схід-Захід» — це своєрідний клуб міністрів, робота в якому закладає основу міжнародним політичним та економічним відносинам; клуб економічної дипломатії, кожному членові якого мають бути властиві професіоналізм і підприємливість, компетентність, сміливість і тактовність.

— Що ж було головною метою на варшавських переговорах?

— Поряд із продовженням традиційного діалогу між міністрами країн, що реформуються (Е-10), і країн «великої сімки» — це, насамперед, конкретне вирішення проблем торгівлі, інвестування й приватизації в країнах «десятки».

Було розглянуто також питання, які стосуються процесів реструктурування промисловості країн «десятки» й проблеми торгівлі між Сходом та Заходом.

— Якої позиції дотримувалась у переговорах «велика сімка» щодо економічної допомоги нашій країні?

— У позиції «великої сімки» переважав мотив «більше торгівлі — менше допомоги». Схоже, що він відбиває реальні настрої урядових кіл. Цей же підхід частково поділяють сьогодні країни, що динамічно реформуються, наприклад, Чехія, яка успішно долає внутрішні проблеми реформування.

Українська делегація відзначила, що цей мотив має підтримуватися прагненням розвинутих країн усунути дискримінаційні бар'єри в торгівлі. Тож ми знову відчули, наскільки важлива політична підтримка процесу приєднання України до Генеральної угоди з тарифів і торгівлі.

У своєму виступі на варшавській зустрічі я підкреслив, що Україна зацікавлена в міжнародному торговельному обміні на основі адекватної партнерської відповідальності. Що ми потребуємо припливу іноземного капіталу. Але таким шляхом, котрий стимулював би реалізацію власного експортного потенціалу й забезпечував ефективний взаєморозрахунок з іноземним інвестором.

— На які кроки готова українська сторона заради зміцнення партнерства?

— Передусім я ознайомив міністрів з програмними напрямками, визначеними останнім часом законодавчою та виконавчою гілками влади. Це — державна програма демонополізації економіки і розвитку конкуренції, державна програма приватизації на нинішній рік. Я інформував, що указами Президента України втілюється у життя програма національних інвестиційних фондів. Ухвалено Закон про державну програму залучення іноземних інвестицій до пріоритетних секторів економіки. Підготовлено до розгляду парламентом проект Закону про гарантії прав громадян України на участь у приватизації. Реалізується національна програма антиінфляційних заходів, що передбачає оптимізацію обмінного валютного курсу і впорядкування політики цін. Я також підтвердив, що Президент і уряд України зберігають свою прихильність до лібералізації зовнішньоекономічної діяльності.

— Однак люди бізнесу все ще боязко йдуть на інвестування — не прогоріти б. А час минає...

— На конференції ми повідомили, що наше міністерство має намір впровадити у практику щорічне проведення міжнародної конференції із запрошенням, з одного боку, керівників урядів, з другого — тих вітчизняних та іноземних інвесторів, котрі мають серйозні наміри вкладати гроші. Результатом такого постійного відкритого діалогу має стати досягнення взаємоприйнятних компромісів і відповідні рекомендації законодавцю.

Ми вважаємо за доцільне провадити цю роботу в тісному контакті з Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) та Організацією ООН з питань промислового розвитку (ЮНІДО), надаючи при цьому особливого значення питанням навчання кадрів з управління інвестиціями.

А щодо шляхів сприяння інвестиційним процесам, то я навів такий приклад. У контексті реалізації угоди між Україною і США про взаємний захист і заохочення інвестицій, підписаної в березні цього року, передбачається створення в кожній з країн спеціальних офісів з надання допомоги громадянам і компаніям у питаннях інвестування. З цього приводу також дуже важливо активізувати роботу з видання інформаційних матеріалів про інвестиційний клімат.

Ми також привернули увагу учасників зустрічі до підприємств тих секторів економіки України, що завжди вважалися за сильні сторони нашої індустрії: машино- й авіабудування, електроніка, сільськогосподарське виробництво, металургія, хімічна, швейна промисловості. Частину таких підприємств ми запропонували як модельні об'єкти для реструктуризації. Інтерес до декотрих з них з боку країн «великої сімки» було виявлено вже під час конференції.

Коли казати коротко, наша делегація у Варшаві дала зрозуміти, що ми з розумінням ставимося до позиції країн «великої сімки»: більше торгівлі — менше допомоги. Україна спроможна здійснювати глибокі економічні реформи, у тому числі в галузі зовнішньоекономічної діяльності. Були б тільки належне зустрічне розуміння проблем інтеграції України у світову економічну систему, готовність дати нам можливість доступу на ринки інших країн. Україна за партнерство заради економічного розвитку.

Інтерв'ю провів Кім ЖУРАВЕЛЬ.

Фотофакт

Як свідчать соціологічні опитування, туристичною європейською Меккою нині є Прага. Тут мріє побувати кожен третій житель європейської «дванадцятки». Представники провідних туристичних фірм нашого континенту вважають, що чеська столиця може гідно конкурувати з Амстердамом за право називатися «молодіжною столицею континенту». Та й не дивно, бо тільки кав'ярень тут в 1000 раз більше, ніж у Києві...

Фото з журналу «Шпігель»

Справи бізнесові

Західні сусіди зацікавлені у прямих контактах

«Боряна», «Нора», «Венета» — це назви спальних гарнітурів, котрі болгарська фірма «Оріон-лукс» аж до 1989 року експортувала до СРСР. Колишній радянський ринок поглинав 70 процентів продукції цього підприємства з майже 50-літніми традиціями. «Особливо великим попитом користувалась «Венета», — каже його керівник Танчо ТАНЧЕВ.

— А тепер як справи з новими незалежними державами?

— Налагоджуємо зв'язки. Недавно відправили першу партію до Росії, будемо брати участь у виставці в Казані. Через посередників працюємо також з Україною, але нам хотілося б налагодити прямі контакти з вашими фірмами.

— Нині болгарські підприємства переживають тяжкі часи, відбувається скорочення робочих місць. Як мені відомо, ваша фірма не лише не звільнила жодної людини, а й зберегла обсяг виробництва...

— Просто за нових умов ми змогли швидко переорієнтуватися, розробили нові моделі і вийшли на нові ринки. Тільки 50 процентів нашої продукції залишається у Болгарії, решту експортуємо до Македонії, Албанії, Англії, Саудівської Аравії, Ірландії, Ізраїлю, Франції.

— Те, що залишається у Болгарії, продається? Адже купівельна спроможність населення різко знизилась.

— Ми виготовляємо спальні меблі так званого народного типу, або, як кажуть у вас, «популюкс». На відміну від інших підприємств, у вартість закладаємо максимальний прибуток. І виграємо за рахунок обороту. На складі продукція не залежується. Люди її купують.

— Ви сказали, що хотіли б налагодити прямі зв'язки з українськими підприємствами...

— І не лише тому, що нас цікавить українська сировина, ваш величезний ринок. На мій погляд, ембарго щодо колишньої Югославії довго не протримається. І тоді вона перетвориться в ринок, який готовий буде ввібрати в себе буквально все. Ми могли б допомогти українцям потрапити на нього, бо добре з ним знайомі. Звичайно, на умовах взаємного зиску.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Софія.

Ситуація

НЕ ДЛЯ ВСІХ СОЛОДКА «ЯГОДА»

Як директор радгоспу-заводу і К° привласнили майно державного підприємства

Важко тепер сказати, коли директор радгоспу-заводу «Шабо» Володимир Каштель усвідомив, що йому все дозволено. Найімовірніше, утверджувалася людина в цьому поступово, так би мовити, еволюційним шляхом. Найпомітніше в Причорномор'ї виноградарське господарство з доброю переробною базою не обминали всілякі делегації — вітчизняні й зарубіжні: декотрі по досвід приїжджали, декотрі просто склянкою-другою першокласного вина поласувати. Обласне, районне начальство, [illegible]е ті делегації возило на бе[illegible]г Дністровського лиману, в конкретні справи радгоспу-заводу не втручалося: хто ж суне носа в «домашні» діла гостинного господаря? А господар той чим далі, тим частіше викидав колінця, що, м'яко кажучи, не могло не викликати спочатку здивувань, а потім і обурень односельців.

Узявся В. Каштель, приміром, за спорудження зрошувальної системи, вклавши сотні тисяч тоді ще повноцінних карбованців. Проклали понад 4 кілометри водоводу, використавши 180 тонн труб, обладнали на березі лиману насос[illegible] станцію. А коли вже наспі[illegible] подавати воду на поля, то нарешті спромоглися зробити її аналіз: з'ясувалося, що вона надто солона. Нічого страшного, вирішив директор, завеземо гіпс, вноситимемо його в ґрунт разом з азотними й ка[illegible]йними добривами, тоді й та[illegible]ою водою можна поливати. Завезли, звалили все у величезну купу. А тут — дощі. Й дотепер стоїть цей рукотворний пам'ятник безгосподарності вагою в 337 тонн, який тільки вибухівкою і можна зруйнувати...

А то раптом вирішив В. Каштель посоромити тих, хто застосовує на виноградниках для влаштування шпалер залізобетонні стовпчики. «Ми матимемо вічні виноградні кілки», — заявив він. На практиці директорова ідея мала такий вигляд: на 55 гектарах у рядках одночасно висадили саджанці винограду й шовковиці — остання з часом і мала взяти на свої «плечі» виноградну лозу. Проте вона натомість просто заглушила виноград — довелося в 1992 році викорчовувати «дослідну» ділянку. Паралельно «вічний кілок» створювали ще в одному директоровому дітищі — в так званому петролатумному цеху: тут дерев'яні кілки просочували спеціальним розчином. Вони, щоправда, могли служити лише п'ять років (залізобетонні — вчетверо довше), до того ж були вдвічі дорожчі. Одне слово, й тут лише збитки...

Особливо «розквітнув» талант В. Каштеля, коли настали можливості приватизації, акціонування. Відчувши, очевидно, що це його зоряний час, він був у цій справі одним із перших у районі та області. Але зробив усе так, щоб «не зобидити» насамперед себе, своїх близьких. І тут робітники, спеціалісти радгоспу-заводу, а тепер уже акціонерного товариства «Шабо», що довгенько терпіли витівки свого начальника, нарешті не витримали. Тричі збиралися вони за останні півроку на збори акціонерів, щоб з'ясувати малозрозумілі речі: чому в більшості з них і зарплата вкрай низька, й дивіденди мізерні, зате декотрі з «обраних» — директор, його родичі й прибічники — щодень багатіють? Чому товариство ледь животіє, на межі банкрутства, а ось мале підприємство «Ягода» при ньому дедалі більше процвітає?

— Я добре пам'ятаю, — каже ветеран виробництва Євдокія Абашина, — як створювали оте мале підприємство. На зборах було десь чоловік сорок, хоча у сфабрикованому протоколі, як пізніше з'ясувалося, записали 550. А в нас же навіть такого приміщення немає, де помістилося б стільки люду. Директор тоді, ніби між іншим, запропонував: давайте створимо мале підприємство — через нього зможемо реалізувати продукцію прямо споживачам, господарство одержить додаткові прибутки...

Директор склав і список засновників МП «Ягода». До його складу ввів себе, свою дочку, майбутнього зятя (Володимирові Василенку, який закінчив інститут й щойно прибув до господарства, і вручили кермо управління малим підприємством), головного бухгалтера радгоспу Валентину Пархимович, ще кількох чоловік. «Ягода» дуже швидко стала ніби раковою пухлиною на тілі акціонерного товариства, висмоктуючи усі його соки. Створили МП на базі тутешнього винозаводу. Спочатку воно орендувало в нього цехи й устаткування, а згодом директор розпорядився видати МП пільговий кредит (усього під 4 проценти річних), і «Ягода» за рахунок нього усе те викупила. МП стало власником кількох цехів, фруктосховища й лабораторного устаткування, автомашин, іншої техніки. Нині «Ягода» повернула кредит, тільки він уже дорівнює розмірові місячної директорської зарплати. А вартість споруд і устаткування зросла в 3900 разів. Отже капітали й можливості у «Ягоди» чималі.

За вказівкою Каштеля «Ягоді» віддали по суті за безцінь увесь наявний у господарстві цукор — 67,3 тонни (по 1,27 крб. за кілограм), 75 тонн спирту (по 48 копійок за літр), 670 тисяч штук кришок для консервування (по 3 копійки за штуку), сотні тонн вина, автомашини, трактори тощо. Або взяти таке: господарство передало Одеському заводові шампанських вин значну кількість виноматеріалу. Натомість мали одержати 20 тисяч пляшок вина і одержали: 8 тисяч — мале підприємство «Ягода», ще майже стільки ж — одеський кооператив «Осун» (очолюваний братом директорового зятя), і тільки п'ята частина з належного потрапила акціонерам «Шабо». Не одержують вони очікуваного й від перспективного нового цеху, де виготовляють розроблений спільно з Академією наук висококонцентрований вітамінний препарат «Аммівіт» — ефективний засіб у разі авітамінозів, ураження радіоактивним опромінюванням, для післяопераційної реабілітації. В. Каштель і це виробництво, ліцензію на препарат, по суті, привласнив...

Чимало на його рахунку й інших, не менш разючих витівок. Скажімо, мало вмотивоване перерахування в 1991—1992 роках двох мільйонів карбованців комерційному «Лісбанку», який повернув їх лише після обвальної інфляції, геть знеціненими; придбання через «Ягоду» для власних, по суті, потреб нової «Тойоти» тощо. Усього цього ніби й не помічало обласне та районне керівництво. Але ж вже тільки створення малого підприємства «Ягода» мало б його сполошити. АТ «Шабо» саме є орендне у державної структури — об'єднання «Одесрадгоспвинпром» і, отже, не мало права створювати суборендне підприємство, яке за безцінь викупило споруди, устаткування, техніку. В. Каштелю те пробачили. І він зрозумів це однозначно: треба хапати, поки дозволяють...

Люди, однак, далі грабувати себе не дозволили. На зборах акціонери «Шабо» не лише гнівно засудили «прихватизацію», а й виключили В. Каштеля та кількох його прибічників із товариства. Обрали свого керівника — Василя Усаченка, колишнього головного інженера винозаводу. Дали йому наказ: розірвати угоду з малим підприємством «Ягода», примусити його сплатити все сповна — за амортизацію і безплатне користування складськими приміщеннями, водою, механізмами, іншим майном. Відшкодувати, по можливості, все, незаконно привласнене. Зробити це можна, щоправда, тільки через суд. Отже, як він вирішить?

А тим часом «Ягода» діє властивими її засновникам методами: коли працівникам МП не дозволили безконтрольно вивозити все з території винозаводу через прохідну, то вони розвалили стіну, що огороджує підприємство, зробили, так би мовити, власний лаз. Сюди прийшли кілька десятків обурених акціонерів, перегородили пролом трактором. Тут же зателефонували до Білгород-Дністровського управління внутрішніх справ: так і так, мовляв, вчинено виробниче хуліганство, втрутіться, припиніть свавілля. Звідти зреагували по-своєму: «Нікого ж не вбили, а решта — то ваші внутрішні справи...»

Георгій ВОРОТНЮК,

Олександр СОЛДАТСЬКИЙ.

Одеська область.

Довелося мені недавно побувати у райському куточку — дослідному господарстві Сквирської селекційно- дослідної станції, що в Київській області. Сади, які вже буяють білопінною повенню, зеліяна людськими руками, переважно жіночими, кожна рослинка, кожна деревинка. Тут [illegible]увається і рука доброго господаря, і добрі традиції, які [illegible]ють уже сімдесятирічну історію. Колись це господарство заснував відомий селекціонер, місцевий житель Йосип Якович Магомет. Славилося воно як лідер з селекції ягідних і баштанних культур. І опікувався станцією Йосип Якович аж до смерті, а прожив він 104 роки!

Ми нагодуємо людей, але не душіть податками

Відтоді клімат у регіоні змінився настільки, що нині тут займаються селекцією і насінництвом овочевих культур, а станцію очолює онук Йосипа Яковича — Лев Львович Магомет. Спеціалісти серед інших виокремлюють усі сім сортів овочевих, що їх подарували людям спеціалісти станції, — цибулю і моркву, редьку і столовий буряк, квасолю, огірки.

Середня врожайність, наприклад, цибулі сорту «сквирська» становить п'ять центнерів з гектара, а за сприятливих років — 6—7 центнерів. Сім центнерів з гектара забезпечує сквирська морква, 12 тонн — огірки, 16 — буряки, 8—10 тонн — редька. А споживачі особливо хвалять сквирську цибулю: добре зберігається аж до наступного врожаю, має середню гостроту, словом, до столу незамінний продукт. Популярний і новий сорт столового буряка — «делікатесний». Сама не смакувала, але знавці запевняють, що за вмістом вітамінів він повністю замінює ананаси і всі заморські фрукти, разом узяті.

А репродукує працю вчених-селекціонерів дослідне господарство, яке перейшло зі станцією на взаєморозрахунки. Тож колектив господарства закуповує у селекціонерів суперелітне насіння, а навзамін повністю утримує станцію і три селища, де мешкають усі, хто працює у цих двох підрозділах, забезпечує технікою, надає різноманітні послуги, піклується про школи і дитячі садки, словом, про все, що колись входило в поняття «соцкультпобут» і що нині у багатьох випадках, як з'ясувалося, нікому не потрібне. Не вигідно, кажуть. Тобто, скажімо, праця батьків підприємству потрібна, а от турботи про школи, садки — то їхня проблема.

У дослідному господарстві розсудили інакше: в міру можливостей всі ці проблеми взяли на себе. І директор дослідного господарства Петро Олексійович Миронюк, мені здалося, більше розповідав саме про такі клопоти, аніж про виробничі. Зауважила йому про це.

— Аякже? — подивувався він. — Адже коли батьки знатимуть, що їхні діти доглянуті в садочку, у школі забезпечені добротним харчуванням, а, йдучи з праці, вони ще й продукти придбають за доступними цінами, то хіба не трудитимуться як слід? Думаю, що в будь-якому суспільстві таку турботу люди оцінюють однаково: стараються краще працювати. І тут інтереси адміністрації і колективу співпадають.

А проблеми виробничі — у кого їх нині немає? Розповів мені Петро Олексійович, що поволі змінюються і погляди людей, і ставлення до праці. Якщо раніше у спеціалістів була одна проблема — вчасно доповісти директору про те, чого не вистачає, то нині він уже самостійно шукає вирішення. Хоч і нелегко виявляти ініціативу за умов, коли, хоч як крути, а стара система ще зв'язує по руках і ногах.

Приміром, дослідне господарство підпорядковується республіканському відомству «Укрсортнасінняовоч». Тому й зобов'язане основні поставки насіння реалізовувати йому. На початку року ця організація зібрала свою данину — насіння на 500 мільйонів карбованців. Нічого не вдієш — державна поставка. Та от проблема — партнер і досі за неї не розрахувався. Хоч і забрав, наприклад, насіння цибулі за безцінь — по 12 мільйонів за центнер, та реалізував по 24 мільйони. Звісно, колись «Укрсортнасінняовоч» розрахується зі сквирським господарством, але за такої інфляції, що то будуть за гроші?

— А чи потрібне вам таке посередництво? — запитую в директора. — Хіба господарство не в змозі самостійно реалізувати власну продукцію?

— Ми ще залежимо від «Укрсортнасінняовочу» — хоч якась гарантія поставок пального, отрутохімікатів, міндобрив, — пояснює Петро Олексійович. — Та коли відверто, то поки що боязко від них відриватися, хоч і розумієш, що годувальники не вони, а ми. Та й фінанси собі забезпечуємо самостійно, бо якби сподівалися на відомство, то сиділи б без зарплати. Частину насіння реалізуємо господарствам без посередників. І їм вигідно, бо без торгових накруток купують, і нам, бо одержуємо коштів у десять разів більше, ніж мали б від посередника. Магазин у Сквирі працює — тут можна придбати все насіння, яке ми репродукуємо. Виїзну торгівлю в районах Київської області організували. Беруть наше насіння, бо його висока якість добре відома.

Нині ситуація така, що всі усім винні, а грошей ні в кого немає. То ми бартер застосовуємо. Бо ж будівництво ведемо, і товарами масового попиту своїх працівників забезпечуємо. Якщо вже справа — на виживання, то діємо так, щоб вижити. Та й селекціонерів треба підтримувати, бо будуть бідними вони — не розбагатіємо і ми.

Хоч і безбідно живе господарство, хоч і знайшли вихід із скрути його керівники, а от коли б ще й держава лояльніше ставилася до таких ініціативних, то, може, ми усі разом не потрапляли б в економічні скрути. Розповіли мені в господарстві: лише за березень державі виплачено 220 мільйонів карбованців податків. Якщо врахувати, що сума затрат за місяць становить 400 мільйонів, то виходить, що держава забрала більше половини заробленого.

І ще такий факт. Організували в господарстві переробний цех, де консервують власну продукцію — овочі, фрукти, практично це сільськогосподарська продукція, яка не оподатковується. Але як тільки помідори й огірки потрапили в банку, то відразу стали продукцією промисловості. А коли так — плати податок від суми реалізації.

Та й податок на добавлену вартість для виробника сільськогосподарської продукції міг би бути нижчий, якщо ми, звичайно, хочемо нагодувати людей.

— Виробник і досі не зацікавлений у результатах своєї праці, йому не дають зіп'ятися на ноги, — з гіркотою констатує директор. — І ми не в змозі щось змінити. Бо лишень піднімемо зарплату — миттєво зростає податок. Хіба це логічно — із зарплати знімаються 52 відсотки податків? Хто ж працюватиме...

А працюють. Бо такий вже за природою український селянин, що до роботи стає за будь-яких умов. Все надія на краще, що може перемелеться, може там «нагорі» зрештою збагнуть, що все у цьому світі починається від землі.

... А в дослідному господарстві нині, як у раю: цвітуть сади. Цвітуть, щоб восени дати врожай...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Сквира
Київської області.

ДІД ВЕЛИКОЇ ОСВІТИ НЕ МАВ, АЛЕ МУДРО КАЗАВ

Соціальний зріз

Сам Дмитро Дворкіс уперше побачив світ за кілька місяців до Перемоги в Узбекистані, куди приїхала родити його мати-фронтовичка. А вже виростав у Вінниці, на Єрусалимці, в робітничій сім'ї. Бо вся його родина по батьковій лінії походить з Томашполя, подільського містечка. Тут, на берегах Південного Бугу, закінчив спочатку технікум, а згодом — інститут. Тут пройшов робітничі «університети», став керівником. «І все ж таки головою міської Ради мене раніше не обрали б, — сказав у розмові зі мною Дмитро Володимирович. — Бо, по-перше, не маю компартійного вишколу: від інструктора і далі, як тоді годилося. А, по-друге, — еврей... Тільки в незалежній Україні таке змогло статися. Без старих стандартів і підходів. Бо Україна — це моя Батьківщина. Як і моєї дружини, до речі, українки, моїх дітей».

У травні минає два роки, як Д. Дворкіс став мером Вінниці. Чи не шкодує він, що зважився на такий крок?

— Я не вважаю себе за кар'єриста, — почув відповідь. — Але переконаний: кожна людина має прагнути чогось більшого, ніж робить тепер. Інакше життя втрачає будь-який сенс. Я знав, я відчував, що можу дати більше користі землякам, зробити більше для міста, зрештою, ліпше зреалізувати власні можливості — тому і погодився на цей крок.

— Що насамперед прагнули (і прагнете!) зробити на новій посаді?

— Ще тоді, два роки тому, я визначив у своїй роботі чотири пріоритети, які стали моїми своєрідними заповідями.

Це — повсюдно навести належний санітарний стан, щоби Вінниця дихала свіжістю і вабила чистотою, підготувати місто до нормальної роботи в осінньо-зимовий період. Щоби перший-ліпший снігопад чи мороз не сприймалися як стихійне лихо. Потім — завершити всі довгобуди. І останнє — забезпечити місто всім тим, що вирощують на полях області. Заповнити ними овочесховища і зберегти до нового врожаю.

І ще одне мушу сказати. Великий вплив на моє виховання мав дід по батьківській лінії — в його кузні на вінницькому ринковім я, по суті, й виріс. Дід закінчив чотири класи єврейської школи, але знав і російську, і українську мови, бо од природи був розумною людиною і міг годинами у вихідні чи святкові дні розповідати мені цікаві й повчальні історії зі свого життя, димлячи самокруткою. Отож саме від нього я не раз чув: «І запам'ятай: де б ти не був — роби людям добро. Бо зла і так повно довкола. А добре ім'я людині роблять тільки добрі справи».

Діда вже давно немає, а я в кожній небуденній ситуації запитую себе: а як би вчинив у даному разі мій дід?

Інколи можу не стриматися, «вибухнути», а дід мій не визнавав таких «зривів». «Ти зрозумій, — казав мені, — людина, яка переходить на крик, виказує власну слабкість». І намагаюся стримувати себе.

— А як щодо пріоритетів, які ви назвали. Чи то були лише добрі наміри?

— Якби все це зосталося тільки «fata morgana», я уже подав би у відставку. Бо живу за принципом: не можеш сам щось зробити — поступися місцем іншому... Можливо, в нього ліпше вийде. А то тримаються за місце, що трактором не відірвеш, а справа від того страждає.

У своїй роботі я зробив орієнтири на конкретні справи. Тож доріг ми заасфальтували стільки, скільки їх довели до ладу мої попередники за п'ять—сім років. Здали в експлуатацію й об'єкти, які в місті не могли завершити протягом тривалого часу: школи, котельні, Центральний ринок, трамвайні лінії... В 1992 році здали 104 тисячі квадратних метрів житла, торік — майже 110 тисяч, а цього року плануємо вийти на 170 тисяч квадратних метрів. Сьогодні наші продуктові ринки — чи не найдешевші в країні. А це передусім означає, що продуктів удосталь і в магазинах. У місті працюють всі дитячі дошкільні заклади і лікарні.

— Як правило, тепер зменшуються обсяги житлового будівництва, а у вас такий зріст. Як це вдається?

— Звісно, що нелегко. Особливо за нинішніх умов. Але ми зберегли будівельний комплекс від розвалу, зберегли робочі місця і, що дуже важливо, — не розгубили спеціалістів.

Сьогодні всі, хто має кошти, залучені до будівництва. Як державні структури, так і комерційні. Отож і тримаємося «на поверхні», більше того — пливемо проти течії. А ні, зрештою, людина, яка згортає будівництво житла, — не думає про завтрашній день.

Ви знаєте, як тепер тяжко з готівкою. Он читаю газети, слухаю радіо — що ж воно робиться? Люди місяцями не одержують зарплати. А в місті не було такого випадку, щоби зірвали виплату заробленого педагогам, медикам чи комунальникам... Ми — було й таке! — давали, чи точніше — позичали гроші на утримання ув'язнених у місцевих виправно-трудових колоніях.

У вінницьких школах уже протягом півтора року всі учні одержують безплатні обіди. Від першокласників до випускників. Ті ж учні та студенти, як і пенсіонери, мають право безплатного проїзду в міському громадському транспорті.

— Отже, у вас добре працюють місцеві підприємства, звідки грошові надходження у вигляді податків систематично «підживлюють» місцевий бюджет?

— Вони працюють загалом погано. Як і повсюдно в Україні. Але виручають комерційні структури, які постійно допомагають місту. Створено фонд голови міськвиконкому, з якого я витратив уже понад мільярд карбованців на допомогу дітям, інвалідам, пенсіонерам, учасникам війни... Ось напередодні свята Перемоги ми привітали всіх фронтовиків — а їх в місті майже 14 тисяч — і кожному привезли додому подарунок.

Ще раніше вручили подарунки чорнобильцям і виділили майже сорок квартир для ліквідаторів першої категорії.

— Знаю, що в місті живе багато військовиків — у них також, очевидно, є немало соціально-побутових проблем?

— Я хоча й належу до цивільних людей, але за своїми діями стою, мабуть, ближче до військових. Бо люблю у всьому пунктуальність і не терплю розхлябаності, необов'язковості. Як це у нас, на жаль, часом спостерігається: пообіцяв — і забув.

Ми мусимо, зобов'язані всіляко підтримувати наше військо, зміцнювати його, якщо хочемо стати державним народом. Не забуваймо відомі слова Бісмарка, які вже стали афоризмом: хто не хоче годувати власну армію, годуватиме чужу. Бо армія — то надійний гарант нашої незалежності, нашої державності.

Місто допомагає військовикам чим тільки може. Починаючи від житлового будівництва і закінчуючи шефськими концертами у військових частинах. Ось недавно прийняли рішення про безплатний проїзд людей у погонах громадським транспортом. Але цього недостатньо, замало. Має бути розроблена програма соціального захисту військовиків на державному рівні. А ми й досі працюємо за принципом: сьогодні ще можемо дати, а завтра — як Бог пошле. То несерйозно — військо не повинно відчувати дискомфорту. Тоді, повірте, й нам усім працюватиметься спокійніше. І не будемо з такою тривогою постійно озиратися то на Варшаву, то на Москву — а що там діється?

— Вінницька мерія взяла на свої плечі значну частину організаційних клопотів, пов'язаних з першим фестивалем української військової пісні «Крила України», який відбувається в вашому місті. Скажіть, вас не гризли сумніви: а чи не ліпше ці гроші — і немалі! — використати на інші потреби? Скажімо, на ліки для колишніх фронтовиків чи на спорудження житла, якого так бракує військовикам.

— Знаєте, я ніколи не хворів на «ковбасний синдром». Хоч добре розумію, що ситій людині легше співати, ніж голодній. Але знову ж таки: якщо людина думає тільки про власний шлунок, то, скажіть, чим вона тоді різниться від «братів наших менших»?

Фестиваль — а ми у це щиро віримо — додасть ще кілька привабливих штрихів до культурного обличчя нашого міста, спрацює на його імідж, що матиме певний вплив, скажімо, на тих же зарубіжних інвесторів.

Та й скільки б це не коштувало — сто, триста мільйонів, півмільярда чи більше, — але коли протягом фестивальних днів у місті буде скоєно бодай злочином менше, ніж за цей же час рік, — гроші не викинено на вітер.

— Дмитре Володимировичу, а який ваш ідеал керівника? До чого ви насамперед прагнете?

— Не люблю «кабінетного керівництва». Волію все сам побачити і почути, а не жити чужим розумом. Я кожного дня зустрічаюся з людьми. починаю свій робочий день з ранкових оглядин міста. Коли мої земляки тільки збираються на роботу. Причому ходжу пішки, без чиновницької «свити», а вже потім викликаю машину і їду у міськвиконком.

Керівник — то своєрідний шахіст. Якщо він не бачить розвитку тої чи іншої ситуації на кілька ходів наперед, — обов'язково програє. До всього треба підходити нестандартно, бо немає рецептів на всі випадки життя. Треба їх самому знаходити.

Я люблю повторювати приказку, яку не всі з моїх знайомих сприймають: «Якщо вожаком у стаді баранів поставити вовка, то виживе і вовк, і стадо. А коли барана над вовками — усі пропадуть». Бо немає поганих лективів — є тільки нікудишні керівники. І не треба кивати на людей: мовляв, обізлені на все у світі, за дешевою ковбасою плачуть... Це ми винні, бо до такого стану їх довели.

З мером розмовляв Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Пити можна! Якби не «совсем другое дело»

Репліка

Років зо два тому в магазинах Шостки з'явилася новинка — ванільний ароматизатор. Непоказні зовні двохсотграмові флакони з духмяною рідиною миттю стали товаром підвищеного попиту. Кілька крапель у тісто — і, як мовить переляканий футболіст у рекламі, «совсем другое дело». Та незрівнянно більший інтерес до вмісту флаконів, аніж ласе до тістечок і тортів жіноцтво, проявили чоловіки: пити можна! Одне слово, товариство з обмеженою відповідальністю «Елга» під керівництвом кандидата технічних наук Андрія Поліщука стращенно догодило певному контингентові населення. И, окрилене успіхом, освоїло ще один продукт кондитерських потреб — лимонну просочку (усе те, що й у ароматизатора, тільки з цитриновим запахом), яку народ також сприйняв «на ура». Аж раптом — анонімка до обласної Ради народних депутатів. До Шостки вирушила солідна комісія. куди ввійшли працівники управлінь внутрішніх справ і захисту прав споживачів, обласної санепідемстанції.

Раптовий візит до Палацу культури імені Карла Маркса (саме тут у підвальному приміщенні розмістилося ванільно-лимонне виробництво) спричинив легку паніку серед «кондитерів». Ще б пак! До липня 1993 року «Елга» мала відповідний дозвіл на виробництво дослідної партії (15 тонн) ароматизатора, але потім таке право втратила. Та діяла без «зайвих формальностей», забезпечуючи багатомільйонні прибутки своїм господарям. А що мала держава? Дірку від бублика, бо ароматизатор і просочку, на відміну від традиційних лікеро-горілчаних виробів, акцизним податком не обкладали (звідси і дешевизна).

Ось витяг із довідки за результатами перевірки: «Ємкості для зберігання спирту, приготування суміші та дозування виготовлені з пластмаси, забороненої Міністерством охорони здоров'я для застосування під час виробництва харчових продуктів. Пластмасове відро, яким міряють спирт, призначене для сміття, про що є відповідний напис на його дні. Тару не миють...».

Враховуючи великий попит на товар, «Елга» великодушно підключала до «золотої жили» і мале підприємство «Алькор», котре на аналогічному «обладнанні» (відра, бачки, шланги) лише за перших два з половиною місяці 1993 року встигло виготовити близько 32 тисяч літрів ароматизатора на суму 1,5 мільярда карбованців. Скільки ж усього «наварили» спритні хлопці-алькорівці до моменту ревізії, визначити неможливо, бо відсутня будь-яка документація.

Багато дивного в цій історії, фінал якої ще попереду. Виходить, якби не анонімка, підвальна винокурня й далі клепала б собі дзвінку монету, зухвало нехтуючи законом і здоров'ям людей? А де ж була місцева влада, численні контрольно-перевірні органи? Навряд чи обійшлося тут без хабарів і протекціонізму.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

«Україна і світ бароко» —

таку назву дістав унікальний музичний фестиваль, концерти якого проходитимуть у залах Києва 22 — 29 травня.

Мистецтво величної, розкішної доби європейської культури завжди мало багатьох прихильників серед виконавців і публіки, а останнім часом стало предметом численних інтерпретацій. Своїм бароко заслужено пишається і Україна: творчістю в різних видах мистецтва, зокрема в музиці.

Інструментальні та хорові концерти фестивалю вибудовуються за принципом діалога. В різних відділеннях лунатиме музика вітчизняних і зарубіжних композиторів доби бароко у виконанні українських музикантів та наших гостей з Франції, Австрії, Італії, Німеччини, Росії, Польщі. Такий спосіб спілкування музикантів з публікою виявився бажаним і плідним уже торік, на Першому міжнародному фестивалі «Музичні діалоги», який було започатковано Міністерством культури, Спілкою композиторів України та Головним управлінням культури при Київській міській державній адміністрації.

Цього року твори з української і світової музичної скарбниці представлятимуть хори «Київ», «Відродження», «Благовіст», колегіум «Камерата Тауріка», ансамблі «Artes Liberalis», «Bornus consort», «Австрія», «Мадригал», «Піснеслов», «Silva Rerum», дуети та окремі виконавці. Справжньою окрасою концертних вечорів буде виступ знаної польської піаністки Галини Черні-Стефанської.

У рамках фестивалю відбудеться науково-практична конференція.

Останній день фестивалю барокової музики припадає на свято Києва. Сподіваємося, що його мелодії додадуть особливої ноти улюбленому святові киян.

Марія ХРАПАЧОВА.

МИ НЕ ПОСАДИМО АМЕРИКАНСЬКУ КВІТКУ...

Фонд Україна—США було створено 1990 року. Правління, що знаходиться у Вашингтоні, очолює Надія Комарницька-Макконел. Роберт Макконел, її чоловік, — член правління фонду, перший віце-президент Національного координаційного комітету допомоги Україні з 1992 року. Одним із проектів цього фонду є інститут демократії імені Пилипа Орлика в Києві. Це — незалежна, неурядова, неприбуткова, дослідницька організація, яка вбачає свою мету у наданні органам влади, експертам і громадськості аналітичної інформації, перекладів тощо, котрі можуть допомогти в розбудові демократії та вільного підприємництва. Через так звану «Гарячу лінію для демократії» з Вашингтона до Києва надходять оперативні повідомлення, аналітичні матеріали для бюлетеня «Захід: вікно в Україну».

Читаючи матеріали бюлетеня, я насамперед звернула увагу на делікатне формулювання мети інформування, котре може допомогти у розбудові демократії та вільного підприємництва. Виходить, що може і не допомогти? Зрештою, допомогти можна лише тому, хто зуміє прийняти цю допомогу. Саме допомогу, а не подачку, що її кидають жебракові і яка лише на короткий час порятує його. Благодійницькі пакунки з їжею та поношеним одягом, а також багажі з ліками й медичним устаткуванням (нерідко застарілими, як засвідчують медики) надходять нині в Україну з усіх-усюд. Благодійники, можливо, не запідозрюють того, що більшість українців пече сором за оцю гуманітарну допомогу, хоча вголос про це не заведено говорити. Сором за державу, яка могла б забезпечити принаймні найелементарніші потреби соціально вразливої категорії населення, якби не було такої глибокої прірви між політичними деклараціями і діями. Сором за її громадян, бо дуже часто, не секрет, гуманітарна допомога не потрапляє за призначенням, з'являється у комерційних кіосках чи на базарі.

І якби згаданий інститут був задуманий виключно американською стороною, чи не став би він тою «подачкою» у контексті нашого ірраціонального життя, де «ситий голодного не розуміє»? Та цього не сталося, бо появі інституту передували зустрічі й консультації з українськими політиками ще у 1988—1989 роках. І саме вони запропонували створити інститут як найдоцільнішу на нинішній день організацію для допомоги в розбудові демократії.

— Ми — не багата організація, але робимо багато, — сказав мені під час зустрічі директор інституту Маркіян Білинський, британець українського походження (батьки родом із Львівщини). І в цих його словах немає ані краплини самохизування. Самі тільки матеріали, передані через «гарячу лінію», є дуже цінними нині, коли Україна опинилася у інформаційному вакуумі і жодне українське видання не може дозволити собі таку «розкіш», як власний кореспондент за кордоном. Фонд не може нагодувати українців, та спроможний значною мірою вгамувати інформаційний голод наших політиків, урядовців, парламентаріїв і органів масової інформації. Попит на матеріали, передані «гарячою лінією», зростає. Усі інформації надзвичайно оперативні, а оцінки — різнобічні й плюралістичні, отож, поживу для власних роздумів і оцінок можуть знайти «споживачі» різних політичних забарвлень. Згадаю кілька матеріалів, опублікованих у березні-квітні. У «Вікні» вміщено переклад статті Януша Бугайскі, директора східноєвропейських досліджень Центру стратегічних і міжнародних досліджень «Випробування України на мужність».

«Україна тепер стоїть на межі катаклізму боснійського зразка. Усі зерна вже посіяно, і Україна, можливо, пожне нове лихо. Через свої квазісоціалістичні схильності український уряд не зміг розпочати суттєвих ринкових реформ, чим причинився до економічної стагнації та розчарування громадськості(...) Отож, що може вчинити Захід, аби попередити ще кровопролитніший конфлікт боснійського зразка, що може безпосередньо привести до російсько-української війни? Наші засоби обмежені, але ми не зовсім безпорадні. По-перше, важливо, щоб ми попередили Москву, і президентські структури, і парламент, що підкорення, поділ чи нова окупація України росіянами міцно заморозить американсько-російські стосунки (...) По-друге, ми повинні негайно змінити наші взаємини з Україною і допомогти новому урядові, що прийде після березневих виборів, втілити в життя пакет розумних економічних реформ».

Чимало матеріалів «Вікна» містять у собі ось такі «гіркі пігулки», але без цього не обійтися. Зрештою «гаряча лінія» функціонує не для компліментів та реверансів. Чи не найчастіше надибуємо в бюлетені на експертні оцінки Роберта Макконела, який інформує читачів про обставини, атмосферу, за яких Конгрес США ухвалює той чи інший законопроект, дотичний до інтересів України та її оточення.

У центрі уваги «Вікна» — проблеми всередині і довкола «трикутника» Україна — Росія — США. Назви публікацій та імена авторів говорять самі за себе: «Не погрожуйте нам. Небезпечні мрії про гегемонію США» (Андрій Козирєв, міністр закордонних справ Росії), «Російський ведмідь прокидається з дрімоти. Козирєв окреслює настирливу політику» (Ворен Стробел, «Вашингтон таймз»), «Не в усьому винна Москва» (Девид Дж.Креймер, редактор бюлетеня «Пострадянські перспективи» у Центрі стратегічних і міжнародних досліджень). Цю статтю було опубліковано у «Вашингтон таймз» 4 квітня, а 11 квітня президент українського конгресового комітету Америки Аскольд С.Лозинський відповів на неї коментарем «Допомогти Україні — в інтересах Америки». Переклади цих двох публікацій «Вікно» подає уже 13 квітня. Лінія справді «гаряча» і може прислужитися тим, хто розуміє: той, хто володіє інформацією, володіє світом.

«Вікно» є лише одним із напрямів діяльності інституту. Не менш важливим є живе спілкування з депутатами, урядовцями, круглі столи та зустрічі в Україні і в США. На запрошення фонду у США бували Голова Верховної Ради України попереднього скликання Іван Плющ, його перший заступник Василь Дурдинець. На прохання комісій Верховної Ради інститут надсилав до США законопроекти на експертизу щодо їхньої відповідності міжнародним нормам. Інститут видав і вручив усім парламентаріям книгу Бернарда Т.Сігана «Створення конституції для народу чи республіки, які здобули свободу». У цій книзі вміщено і текст Конституції США.

Ефективність діяльності інституту вимірюється передусім якісними, а не кількісними показниками. А їх годі осягнути, надто зараз, коли у нашому повсякденні панує хаос. Я почала розмову з Маркіяном Білинським дещо некоректним запитанням: чи він і справді вірить у те, що ідеальні «правила гри», ідеальні закони можуть працювати у неідеальному суспільстві? Зізнаюсь, я не раз уже запитувала про це різних радників з-за кордону, які мають готові рецепти на всі випадки нашого життя, з яким вони ще не встигли познайомитися бодай з вікна автомобіля. Втім, на докір заслуговують, можливо, не так самі радники, як деякі наші посадники, які готові сприймати кожне слово кожного посланця із Заходу як істину в останній інстанції.

В особі Маркіяна Білинського я знайшла однодумця:

— Ми не ставимо за мету посадити американську квітку в український грунт. Дехто їде сюди з добрими намірами, зустрічається нашвидку з високими посадниками, а потім гадає собі, що знає Україну і... лише шкодить справі. Наша мета — показати американський досвід демократії. Ніяка демократична форма управління не є досконалою. Це — процес, а не мета. Американська демократія триває і вдосконалюється вже 200 років. Форму демократії надає суспільство, але основні принципи, як-от відповідальність перед людьми, є універсальні. За три роки ми здобули повагу в усіх політичних силах, бо ми — аполітичні. Інститут назвали іменем Пилипа Орлика, котрий закладав демократичні традиції. Його Конституція була написана раніше, аніж Конституція США. Нашим опертям є IV Універсал Центральної Ради. Хочемо відроджувати тут демократичні традиції і згодом передати цей інститут Україні.

Високий рейтинг фонду значною мірою вибудуваний на авторитеті кількох людей, для яких зорієнтованість на розбудову України як демократичної держави стала важливою справою життя. Здавалось би, ну що є Україна для Роберта Макконела, колишнього заступника міністра юстиції США, консультанта вашингтонської штаб-квартири однієї з адвокатських фірм? Не лише дружина-патріотка, активний політик і громадський діяч, повернули його обличчям до України. Це зробили усі виборці українського походження. А виборців у американському демократичному суспільстві шанують, з ними рахуються, до них прислухаються. А ті не перекладають свою частку відповідальності за стан справ у суспільстві виключно на конгресменів.

Днями до Києва приїхав із США Богдан Радейко. Його батько — українець, мати — норвежка, сам він тривалий час студіював у США політику, історію, економіку, там і познайомився з Надією Макконел і Маркіяном Білинським. Він працюватиме в Києві упродовж трьох років.

Передбачено п'ять напрямів порад для парламенту, які стосуються взаємин законодавчої і виконавчої влад, створення і діяльності комісій, які брали б на себе відповідальність за законопроект; кадрової політики; взаємин з виборцями; формування бюджету. У нас має діяти об'єктивний механізм контакту з виборцями, щоб вони проголосували і через п'ять років. Якщо парламент щоразу змінюватиметься на 90 відсотків, він не зможе працювати ефективно.

— Якщо виборець бачить, що ним ніхто не цікавиться, настає політична апатія. Хтось може цим скористатися. Та хаос не є ознакою демократії, а свідченням того, що вона ще не прийшла. Виборцям треба пояснити, що від їхньої активності теж багато залежить.

Маркіянові і Богданові — трохи за тридцять. Освітою і досвідом вони осягнули глибокий пласт різних культур і нині з великим захопленням працюють в Україні. Обидва почувають себе щасливими від того, що спостерігають революцію і мають до неї безпосередню причетність. («Багато хто не розуміє, що тут іде революція, бо на вулицях не видно трупів»).

...У Самборі на Львівщині живе 102-літня бабуся Маркіяна. Вона читає без окулярів і має феноменальну пам'ять. Докладно розповідала онукові, що робилося при перших «советах», при других... Він звіряв її розповіді з іншими джерелами — усе збігалося. Коли відвідав її вперше, бабуся передусім поцікавилася:

— А чого це ваш президент Буш так швидко чкурнув з України?

— Та то не мій президент, я ж — британець, — пояснив онук.

— Ти вже п'ять років живеш в Америці, а значить — твій, — твердо мовила бабуся.

Маркіян Білинський живе в Україні 15 місяців і має намір залишитися тут «стільки, скільки буде потрібно...»

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Духовна спадщина

Храми на березі Стиру

Територія Луцького історико-культурного заповідника республіканського значення займає 43-гектарну площу. На цій невеличкій ділянці Старого міста, яка з півдня і заходу омивається річкою Стир, стоять старовинні культові і житлові споруди, 40 пам'яток історії і культури. Чимало з них пам'ятають повстанські загони Северина Наливайка, селянсько-козацьке військо під проводом Богдана Хмельницького, бачили страту громадського діяча і поета Данила Братковського. У Старому місті жила родина Косачів. Тут Леся Українка написала свій перший вірш...

Справді, небагато знайдеться міст в Україні, де б в такій територіальній тісноті зберігалося стільки храмів різних віросповідань, як у Луцьку. Серед них Покровська церква, датована в літописних джерелах 1583 роком. У ній було знайдено ікону Волинської Богоматері, що, як вважають дослідники, могла бути створена за часів Мстислава Даниловича, котрий посів княжий престол 1289 року. Будівництво Воздвиженської церкви пов'язане зі створенням 1620 року Луцького братства. Два костьоли — єзуїтів і бернардинів, синагога, сім монастирів (нині не діють) — шаритюк,бригідок, єзуїтів, василіан, домініканців, тринітаріїв, бернардинів, вірменська церква св. Степана, час будівництва якої сягає 1378 року.

А як не згадати про Луцький замок — один з небагатьох українських середньовічних замків, могутні мури та башти якого вже кілька століть височать над Стиром! Тут щороку провадять археологічні дослідження. Нещодавно фахівці відкрили тут міське поселення десятого століття. Отже, офіційна дата початку літочислення Луцька — 1085 рік подавнішала на ціле століття. А якщо вірити легендам, то Луцьк постав уводночас із Києвом. Заснував його вождь дулібів Лука, від якого і походить назва міста. Так це чи ні — слово за фахівцями.

Мене в даному разі цікавило: який з храмів на території заповідника найдревніший? Директор заповідника Тарас Рабан сказав:

— На території замку була кафедральна церква Іоанна Богослова. Це була одна з найстаріших святинь Волині. Про неї згадується у Галицько-Волинському літопису під 1288 роком. В Іпатіївському літопису сказано, що володимиро-волинський князь Володимир Васильович пожертвував на цей храм великий срібний хрест.

З деяких історичних джерел, досліджень археологів і краєзнавців стало відомо, що православний храм мав золочений хрест над банею, на стіні був намальований образ святого Іоанна Богослова. Церкву використовували для зберігання державного майна, судових книг, у ній хоронили князів. Дослідники вважають, що тут були поховані князь Любарт Гедемінович та його син Дмитро. Археологи з Ленінграда (тепер Санкт-Петербург), які проводили розкопки, виявили, що мури церкви з давньоруської плінфи були покриті тиньком з двома шарами фресок. Тут можна побачити зображення коней, зірок, фрагментів одягу та образів святих.

— Дослідники датують церкву Іоанна Богослова приблизно 1170 роком, пов'язуючи її будівництво з переїздом до Луцька в 1174 році Ярослава Ізяславича, — розповідає пан Рабан. — Тепер над розкопаними фундаментами домонгольських часів споруджують павільйон за проектом львівських реставраторів. На цьому місці буде розміщено виставку пам'яток археології, всього, що прямо стосується найдревнішого православного храму Волині.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Вінницьке регіональне відділення фонду державного майна України повідомляє:

24 червня 1994 р.

відбудеться аукціон з продажу майна підприємств державної власності.

На аукціон виставляють такі об'єкти приватизації:

1. Незавершене будівництво Крижопільського м'ясокомбінату (Вінницька обл., смт Крижопіль), до складу якого входять:

адміністративно побутовий корпус, блок підсобних цехів, м'ясо-жировий корпус, холодильник, під'їзна автодорога проммайданчика, водопровідні споруди, внутрімайданчикові теплові мережі.

Ступінь будівельної готовності — 38%.

Площа території — 21,09 га, в тому числі АЗС — 0,77 га, об'єкти водозабору — 0,29 га; проммайданчик — 13,52 га; очисні споруди — 5,92 га, під'їзд до очисних споруд — 0,53 га, під опорами — 0,06 га.

Поблизу об'єкта проходить районна автомобільна дорога та залізниця. Об'єкт продається з землею.

Початкова ціна — 130 млрд. 516 млн. 430 тис. крб.

Сума застави 13 млрд. 051 млн. 643 тис. крб.

Допускається зміна профілю підприємства за умови невпровадження виробництв, які б погіршували екологічний стан поблизу об'єкта.

Покупець повинен закінчити будівництво інженерних споруд загального призначення (водогін, каналізаційний колектор, очисні споруди) і ввести їх в експлуатацію.

2. Їдальня ВО «Жовтень» (незавершене будівництво). Вінниця, вул. Ватутіна.

Призначення об'єкта (згідно з проектом) — обслуговування населення.

Основні об'єкти, в тому числі побудовані:

будівля їдальні, цегляна, на три поверхи, доведена до оздоблювальних робіт, підведені мережі водопостачання, теплопостачання, каналізації енергопостачання виконано повністю.

Ступінь будівельної готовності — 82%.

Площа території — 0,43 га, в тому числі під дворами — 0,24 га, під будівлями — 0,19 га. Об'єкт продається з землею.

Будівельний майданчик розтапований на відстані 25 м від проїжджої частини вулиці Ватутіна.

Початкова ціна — 27 млрд. крб.

Сума застави — 2 млрд. 700 млн. крб.

Допускається зміна профілю.

Заявки на участь в аукціоні приймаються за адресою:

м. Вінниця, вул. Леніна, 67.

Телефони: (0432) 32-55-23, 32-50-96, 32-56-98.

Час роботи: щоденно з 9.00 до 17.00, крім вихідних днів.

Кінцевий термін подання заяв на участь в аукціоні 21.06.1994 р.

Час ознайомлення з об'єктами — п'ятниця щотижня.

Початок аукціону о 10 годині.

Последний штрих Вашего престижа — реклама в «Коммерсанте Украины». Телефон 267-34-41.

Реализуем по низким ценам:

М-412, ИЖ-2715,

ЗАПАСНЫЕ ЧАСТИ

к тракторам и автомобильным двигателям ЯМЗ, КамАЗ, МАЗ, КрАЗ, Икарус.

Возможен бартер, оптовые скидки

Звоните в г.Конотоп: (05447) 4-31-06

Организация предлагает со склада в Одесской области водку «Воронцов» производства Словакии, емкостью 1 литр по цене 1.35 доллара. Форма оплаты — любая, в том числе в карбованцах. Возможна продажа в страны СНГ.

Тел: (04862) 2-55-51, 2-45-77, 2-68-87.

Факс 2-39-20.

НЕГАЙНИЙ ЗВ'ЯЗОК З БУДЬ-ЯКИМ МІСЦЕМ СВІТУ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ТЕЛЕКС!

ЕЛЕКТРОННИЙ ТЕЛЕТАЙП

- апаратно-програмний комплекс TELEX/COMTYPE на базі комп'ютера IBM-PC/XT/AT- надасть сервіс на сучасному рівні при використанні унікальних можливостей самої розгалуженої глобальної мережі передачі даних.

TELEX/COMTYPE

має значно більше можливостей і коштує набагато дешевше, ніж останні моделі телеграфних апаратів. TELEX/COMTYPE дозволяє передавати і приймати інформацію по телеграфних каналах під час виконання комп'ютером інших завдань.

TELEX/COMTYPE - ЦЕ НАЙКРАЩІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПО САМИМ НИЗЬКИМ ЦІНАМ!

Наша адреса: 270008, м.Одеса, вул.Южна, 26, Українсько-латвійське СП "ВЕФ-сервіс", Фактор-лабораторія, телефон:(0482) 23-40-78, факс: (0482) 23-43-73, телетайп: 232661ФАКТОР **ЗАПРОШУЄМО ДІЛЕРІВ**

Техника для хозяина от ЧП «Троеполье»

Уважаемые господа!

Предлагаем вам стать владельцем экономичного и надежного дизельного ГАЗ-3307Д, оснащенного двигателем Д243, сборки ЧП «Троеполье».

Для справки приводим некоторые сравнительные характеристики автомобилей ГАЗ-3307 (карбюраторный) и ГАЗ-3307Д (дизельный).

	ГАЗ-3307	ГАЗ-3307Д
Грузоподьемность, ТН	4,5	4,5
Скорость, мах, км/ч	80	80
Вид топлива	бензин А-76	дизтопливо
Расход топлива л/100 км	28	[illegible]
Эксплуатационные расходы, %	100	[illegible]
Запас хода с полностью заправленным баком, км	320	[illegible]
Коробка передач	4-х ступенчатая	5 ти ступенчатая с повышающей пятой передачей

Гарантия на автомобиль 150 тыс. пробега или 2 года.

Вы всегда можете приобрести ГАЗ-3307Д с нашего склада готовой продукции.

Выдаем все необходимые документы для регистрации автомобилей в ГАИ.

Реализуем силовые агрегаты (двигатель и КПП) на автомобиль ГАЗ-53, а также припой ПОС-40.

Телефоны для справок в г. Запорожье: 8-(0612)-62-32-45, 63-38-41.

ЮРВНЕШ СЕРВИС

юридическая фирма

Мы работаем на рынке юридических услуг 5 лет

☎ (044) 227-2370
(044) 227-2054

✓ *ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИИ О ПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ, БЛАГОНАДЕЖНОСТИ, ФИНАНСОВОМ И ИМУЩЕСТВЕННОМ ПОЛОЖЕНИИ ВАШИХ ИНОСТРАННЫХ ПАРТНЕРОВ*

✓ *КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ ПО ВСЕМ ВОПРОСАМ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ*

✓ *ПОДГОТОВКА ВНЕШНЕТОРГОВЫХ КОНТРАКТОВ, УЧАСТИЕ В ПЕРЕГОВОРАХ С ВАШИМИ ИНОСТРАННЫМИ ПАРТНЕРАМИ*

✓ *ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ТЕРРИТОРИИ УКРАИНЫ И ЗА РУБЕЖОМ*

✉ 252005, г. Киев,
ул. Красноармейская, 57/3
к. 224, 225

Государственное производственное объединение «ПРОЭКС» изготавливает и реализует изделия из древесины хвойных пород со склада в г. Днепропетровске:

— шпалы железнодорожные широкой колеи (непропитанные);
— доска обрезная толщиной 40 мм;
— доска необрезная толщиной 25, 40, 50 мм;
— дверные блоки ДГ—21—10, ДГ—21—9;
— плинтус, обналичник, штапик.

Принимаем заказы на изготовление столярных изделий для строящихся объектов.

Форма оплаты — любая.

Наш адрес: 320070, г. Днепропетровск, пр. К. Маркса, 60 комн. 529, 532;
телефоны: (0562) 45-21-32, 44-06-23; 44-16-37
телефакс: (0562) 44-06-23.

Підприємство реалізує

— газові установки

для роботи вантажних автомобілів на стиснутому газі.

В комплекті 8 полегшених балонів (дає можливість переобладнати пасажирські автобуси).

— Дизельні двигуни Д-243

з трактора МТЗ-80 використовуються для переобладнання на дизельне паливо автомобілів ЗІЛ, ГАЗ.

Наш телефон у Чернігові: (04622) 3-45-53.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОДАЄ

автокран КС-3575А-1, новий; будиночки побутові (6 × 3 × 2,7); паливозаправник МАЗ-5337 (9 куб.м).

Приймаємо замовлення на поставку тракторів ЮМЗ, ХТЗ різних модифікацій.

Телефонуйте нам у Дніпропетровськ: (0562) 42-64-49, 52-18-94.

РЕКЛАМА в газеті «Голос України» Факс 449-85-62 Телефон 441-89-34

ПРОСПЕКТ ТРЕТЬЕЙ ЭМИССИИ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА «БАРА»

1. Основные сведения об эмитенте

Полное наименование общества на русском языке: Акционерное общество открытого типа «Бара» (далее — корпорация «Бара»), на английском языке — «Bara Corporation».

Корпорация «Бара» имеет статус юридического лица.

Перерегистрирована исполнительным комитетом Симферопольского городского Совета народных депутатов (решение № 5217) 8 апреля 1994 г., в результате реорганизации акционерного общества закрытого типа «Бара».

Местонахождение Корпорации:

333000 Украина, Республика Крым, г. Симферополь, проспект Победы, 4, тел. 27—46—17.

На момент регистрации третьей эмиссии численность рабочих и служащих корпорации «Бара», работающих как по основному месту работы, составляет 122 человека.

Органами управления Корпорации «Бара» являются:

общее собрание акционеров;

Совет Корпорации;

правление Корпорации;

ревизионная комиссия.

Высшим органом управления Корпорации «Бара» является общее собрание акционеров. Общее собрание вправе решать все вопросы, связанные с деятельностью Корпорации. К исключительной компетенции общего собрания акционеров относится изменение устава и изменение уставного фонда, избрание и отзыв президента, членов Совета и ревизионной комиссии, утверждение годовых результатов деятельности Корпорации.

В Корпорации «Бара» создан Совет, который осуществляет контроль за деятельностью его исполнительного органа.

Исполнительным органом Корпорации «Бара» является правление, осуществляющее руководство его текущей деятельностью. Правление решает все вопросы деятельности Корпорации, кроме тех, которые относятся к компетенции общего собрания и Совета Корпорации.

Председателем Совета Корпорации является Гончаров Андрей Михайлович.

Год рождения — 1960.

Образование — высшее (Симферопольский государственный университет).

Специальность — физик, преподаватель.

Правление Корпорации возглавляет президент Подолян Александр Игоревич.

Год рождения — 1959.

Образование — высшее (Симферопольский государственный университет).

Специальность — физик, преподаватель.

В состав правления входят:

Коноваленко Владимир Михайлович — вице-президент.

Год рождения — 1955.

Образование — высшее (Севастопольский приборостроительный институт).

Специальность — радиоинженер.

Казановская Эмма Петровна — финансовый директор.

Год рождения — 1959.

Образование — высшее (Крымский сельскохозяйственный институт).

Специальность — экономист.

Сокол Виктор Степанович — директор департамента ценных бумаг.

Год рождения — 1961.

Образование — высшее (Ташкентский государственный институт).

Специальность — правоведение.

Григорьев Николай Евгеньевич — директор предприятия «Сервис-Центр Бара».

Год рождения — 1960.

Образование — высшее (Симферопольский государственный университет).

Специальность — физик, преподаватель.

Тюкин Александр Федорович — директор предприятия «Крайтек Инвестментс ПТИ ЛТД».

Год рождения — 1966.

Образование — высшее (Сиднейский технологический университет).

Специальность — маркетинг.

Главным бухгалтером Корпорации «Бара» является Сухарева Лина Васильевна. Стаж работы по специальности бухгалтера — 32 года.

2. Инвестиционная декларация

Акционерный капитал, привлеченный в результате размещения ценных бумаг Корпорации «Бара», направляется на развитие рынка компьютеров и оргтехники, инвестируется в наиболее перспективные компьютерные технологии. Инвестиции используются в целях обеспечения экономического подъема Украины, получения стабильных дивидендов акционерами, защиты их сбережений от инфляции.

Основными направлениями инвестиционной политики Корпорации «Бара» являются:

развитие на территории Украины материальной базы для производства компьютеров и оргтехники;

организация пунктов сервисного обслуживания вычислительной техники;

развитие научной базы для создания ноу-хау;

инвестирование капиталов в передовые технологии;

проведение активной финансовой политики, создание условий и структур, способствующих стабилизации финансовой системы и снижению бюджетного дефицита посредством привлечения на Украину иностранных инвестиций;

создание структур, осуществляющих консультационную и исследовательскую деятельность, связанную с развитием акционерных форм собственности.

Инвестиции Корпорации «Бара» не являются кредитами и осуществляются, как правило, путем приобретения ценных бумаг и участия в формировании уставного капитала акционерных обществ.

В целях снижения степени финансового риска Корпорация «Бара» диверсифицирует средства своих акционеров в несколько проектов одновременно.

Инвестиции Корпорации «Бара» осуществляются в отрасли, по которым не прогнозируется спад производства либо значительное снижение рентабельности.

3. Сведения о предыдущих и предстоящем выпуске ценных бумаг

Первый выпуск акций осуществлен в объеме уставного фонда закрытого акционерного общества в количестве 93000 (девяносто трех тысяч) штук номинальной стоимостью одна тысяча карбованцев каждая. Вид выпущенных ценных бумаг — акции простые именные.

Второй выпуск акций осуществлен в количестве 2 млн. 700 тысяч штук номинальной стоимостью 1000 карбованцев каждая. Вид ценных бумаг, выпущенных в обращение, простые именные акции.

Акции первого и второго выпуска в количестве 2 млн. 793 тысяч штук номинальной стоимостью 1000 карбованцев будут заменены на 27930 штук простых именных акций номинальной стоимостью 100000 карбованцев каждая.

Общий объем третьего выпуска ценных бумаг по номинальной стоимости составляет 40000000000 карбованцев.

Номинальная стоимость одной акции третьего выпуска — 100000 карбованцев.

Количество выпускаемых акций — 400000 штук, из которых 387000 простых именных акций и 13000 именных привилегированных.

Начальная цена одной акции на начало проведения открытой подписки — 100000 карбованцев.

Дата окончания подписки на акции третьего выпуска — 1 декабря 1994 г.

Кодировка и нумерация простых именных акций:

1 — серия КБ

2 — номер выпуска — 3

3 — вид акций — АИ

4 — нумерация акций третьего выпуска — с 000001 до 387000 включительно.

Кодировка и нумерация именных привилегированных акций:

1 — серия КБ

2 — номер выпуска — 3

3 — вид акций — ИП

4 — нумерация акций третьего выпуска — с 387001 до 4000000 включительно.

Ценные бумаги третьего выпуска распространяются путем открытой подписки среди неограниченного числа инвесторов. Форма распространения — наличная и безналичная. Адрес и номер счета для приобретения ценных бумаг по безналичному расчету: 333000, Республика Крым, г. Симферополь, проспект Победы, 4, тел. 27-46-17, расчетный счет 606307 в КФ ЗАКБ «Лесбанк» МФО 324560.

Кроме оплаты в карбованцах акции могут также оплачиваться в иностранной валюте, за счет переданных в собственность корпорации «БАРА» материалов, оборудования, техники и прав пользования землей и другими природными ресурсами. Стоимость вносимого имущества определяется по договорным ценам.

Акционерам выдается сертификат, который является суммарным свидетельством владения акциями третьего выпуска.

Размещение акций третьего выпуска производится на территории Украины. Дополнительная информация об эмитенте может быть получена по адресу: 333000 Республика Крым, г. Симферополь, проспект Победы, 4, тел. 27—46—17, 24—56—26. Официальная информация о деятельности корпорации «БАРА» публикуется в центральных республиканских газетах.

4. Сведения о независимом аудиторе корпорации «БАРА»

Независимым аудитором корпорации «БАРА» является аудиторская фирма Независимое экспертное бюро «Де-факто». Местонахождение аудитора: 333024, Республика Крым, г. Симферополь, ул. Парковая, 6/24, тел. 26-38-15.

5. Отчет о финансовых результатах корпорации «БАРА»

Баланс корпорации «БАРА» по состоянию на 1 марта 1994 г. (в тыс.крб.)

АКТИВ:

основные средства и вложения — 1903,7

запасы и затраты — 1028399,8

денежные средства, вложения и прочие активы — 12111883,6

Баланс —13142187,1

ПАССИВ:

уставный фонд и другие источники — 2648100,0

кредиты и другие заемные средства — —

расчеты и прочие пассивы — 10494087,1

Баланс — 13142187,1

6. Сведения для акционеров

Физическое или юридическое лицо становится акционером корпорации с момента полной оплаты стоимости приобретенных акций.

Право на участие в управлении делами корпорации «БАРА» дает пакет акций в количестве 100 штук. Принцип голосования: одна акция — один голос. Акционер имеет право избирать и быть избранным в выборные органы корпорации, получать информацию о деятельности корпорации, в том числе знакомиться с данными бухгалтерского учета, отчетности и другой документации. Акционер имеет право получать часть чистой прибыли в виде дивидендов. Выплата дивидендов производится по результатам финансовой деятельности за год в размере, учреждаемом общим собранием акционеров. Срок выплаты дивидендов — по истечении 4 месяцев по окончании календарного года. Дивиденды выплачиваются в любой удобной для акционера форме, в том числе средствами ПЭВМ, оргтехники, акциями либо услугами, оказываемыми корпорацией «БАРА».

Размеры дивидендов доводятся до сведения акционеров как в индивидуальном порядке, так и через средства массовой информации. Дивиденды по акциям начинают начисляться по истечении одного месяца с момента полной оплаты стоимости приобретенных акций.

Акционер корпорации «БАРА» имеет право без согласования с остальными акционерами продать, подарить, передать по наследству свои акции, уведомив об этом правление.

Акционеры должны своевременно сообщать в правление об изменении своего адреса и банковских реквизитов.

Возможными факторами риска в деятельности корпорации «БАРА» являются неопределенность и непоследовательность экономической политики органов власти и управления, социально-политическая нестабильность.

Дивиденды по итогам 1994 г. составят до 500 процентов по привилегированным акциям и до 1000 процентов — по простым акциям.

Акции третьего выпуска корпорации «БАРА» можно приобрести по адресу:

Украина, г. Киев, ул. Марины Расковой, 23, тел. 517— 55—90.

Украина, Республика Крым, г. Симферополь, пр. Победы 4.

Повернення Ольги

У Києві, на Михайлівській площі, виставлено макет пам'ятника святій рівноапостольній княгині Ользі

Вона вже була тут. Але одної глупої ночі пам'ятник, як свідчить легенда, безслідно пішов під землю...

Відкрили пам'ятник 4 вересня 1911 року. Створив його незабутній Іван Кавалерідзе. Композиція захоплювала сучасників своєю довершеністю і шляхетністю. Поруч із княгинею Ольгою — апостол Андрій Первозванний, тут же — солунські брати Кирило та Мефодій. І променіла з усього того Просвіта.

Передбачалося, що ця композиція започаткує великий комплекс «Історичний шлях». Одна за одною мали піднятися скульптури віщого Олега, Святослава, Володимира «Ясне сонечко», Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха. А потім — пам'ятники угодникові Феодосію, Миколі Святоші, Петру Могилі та іншим видатним діячам України. Комплекс мав прокласти інтелектуальний місток між славною минувшиною та сучасністю. Ініціатива цього задуму належала Київському відділенню Імператорського військово-історичного товариства. Серед його членів були високоосвічені і прогресивно настроєні офіцери, вчені із світовим ім'ям, професори, викладачі вищих навчальних закладів. Серед них — В.Іконников, В.Завитневич, Ю.Кулаковський, М.Довнар-Запольський та інші. Ідею підтримав Микола II і пожертвував десять тисяч карбованців. Не забарилися й меценати, зокрема О.Терещенко. Решта — то, власне, так звана толока, несли гроші багаті й не дуже, складали копійку до копійки.

Загальну концепцію пам'ятника розробив Митрофан Довнар-Запольський. За князювання Ольги, розважливої та високоосвіченої жінки, Київська Русь не воювала, хоча навколо палахкотіли війни. Вона прилучалася до європейської культури. Ользі ми зобов'язані вибором православ'я. Звідки вона родом, де й коли прийняла християнську віру — суперечки про це тривають і нині. Одні стверджували, що вона з Новгорода. Однак Володимирський літопис каже інше: Ольга була болгарською княжною. Відомий свого часу літератор А.Савенко, член Товариства, писав: «...як у глухому Пскові, нікчемній новгородській колонії, серед чуді могла розвинутися, набути освіти жінка, настільки мудра, з таким державним розумом, що вона не тільки правила народом, коли її син (Святослав) був малолітнім, а й зуміла підтримати бесіду з імператором і патріархом Візантії?»

Чимало суперечок було і щодо місця спорудження скульптури. Різні погляди, мабуть, зіткнуться і тепер. Центральна наукова бібліотека імені В.Вернадського виходить з пропозицією збудувати пам'ятник святій Ользі саме поруч із Національною книгозбірнею (як у Болгарії — монумент святим Кирилу та Мефодію біля Народної бібліотеки). Тоді столиця України мала б свою площу Просвіти, священне місце. Це «підштовхнуло» б і до розв'язання кричущої проблеми — переміщення автовокзалу. Сьогодні повз ЦНБ їдуть тисячі автобусів, вихлопні гази забруднюють атмосферу — від того гинуть неоціненні скарби, які мають зберігатися сотні і сотні років...

Трагедія пам'ятника Ользі — осколок нашої історії. Композицію було виконано з нетривкого матеріалу (портландського цементу, мармурової кришки та піску). Сподівалися з часом його замінити. А в 1920 році сталася подія... Можемо тільки тішити себе, що то була справа рук не нащадків святої Ольги. Замість її фігури поставили фігуру Тараса Шевченка. Було принижено і честь Ольги, і Кобзаря, і всього народу. Спотворений пам'ятник простояв ще років зо три, і, мабуть, не витримавши наруги, пішов під землю...

Люди завжди вірять у чудо. Тож нехай засяє нам, — чого колись бажав нашій землі апостол Андрій Первозванний, — ласка Божа, щоб ми, нащадки Ольги, відтворили легендарний пам'ятник.

Наталія СОЛОНСЬКА,
відповідальний секретар журналу «Бібліотечний вісник».

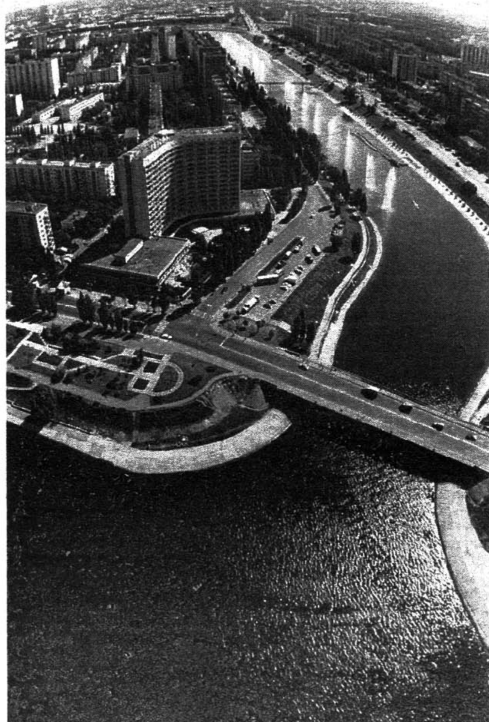

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Спорт

FITA
FEDERATION INTERNATIONALE DE TIR A L'ARC

«Робінгуди» завойовують світ

Світило ласкаве сонечко, ледь помітно хиталися віти дерев у парку вздовж Петрівської алеї у Києві, де розміщений стрілецький комплекс товариства «Динамо». Мов блискавки, летіли стріли, врізаючись у яскраві мішені. Йшло чергове тренування національної збірної України зі стрільби з лука.

— Що привело наших найкращих стрільців до столиці? — запитую президента національної Федерації з цього виду спорту, журналіста, члена технічного комітету міжнародної федерації **Івана САЙКА.**

— Готуємося до відповідальних стартів. Узагалі головний з них — чемпіонат Європи, який відбудеться з 16 по 23 липня в чеському місті Німбруку. А ще назву серію європейських змагань Гран-прі. Ті, які проходили на Кіпрі, ми пропустили. Не було коштів. І от тепер зібралися до Німеччини. Виїжджаємо до Берліна поїздом, а звідти ще майже три з половиною години діставатимемося до Ганновера. Там відбудеться «Турнір націй». Очікують на участь спортсменів 28 країн, у тому числі й України. Відсутні тільки лідери світової стрільби з лука — спортсмени Республіки Корея. Адже це континентальні змагання. З ними ж був би справжнісінький чемпіонат світу.

— І вже визначилися склади команд?

— Їхні контури окреслилися ще в Новій Каховці, під час першості країни серед спортклубів. А в Києві йде вже цілеспрямована підготовка. Умови — нормальні. Спортсмени і тренери мешкають у готелі «Спорт», а тренуються ось у цьому казковому куточку Києва. Шкода, що ми дуже пізно виходимо на повітря. Італійці, іспанці, французи та інші знані лучники мають фору. А ми можемо «вдихнути повітря» лише в квітні, бо не маємо сучасних баз у Криму або Закарпатті. Тому більшість часу проводимо в підвалах. А відтак, чоловіки не можуть тренуватися на дистанціях 90 і 70 метрів, а жінки, відповідно — 70 і 60 метрів.

— То хто ж вирушає до Німеччини?

— Почну з чоловічого колективу. Перший номер — харків'янин Станіслав Забродський. Той самий, який п'ять років тому виграв чемпіонат світу в Лозанні. На тому ж турнірі встановив чотири світові досягнення. Це дозволило йому потрапити до Книги рекордів Гіннесса. Далі — львів'яни Костянтин Школьний і Олег Сорока, Валерій Євецький з Рубіжного (Луганщина). Як бачите, представлена вся наша держава: від крайнього заходу до найбільш східної області.

У жінок помітна постать — Олена Садовнича з Києва. Її подруги — Ілона Бабич (Суми), Владлена Колесникова (Суми) та львів'янка Наталя Белуха.

Як ви помітили, в збірній не таке вже й велике представництво столиці. На жаль, наш вид у Києві втрачає популярність і тримається лише на ентузіазмі подружжя Грищенків — Ніни Павлівни та Миколи Григоровича. А колись у київському «Динамо» чудово працював наш перший абсолютний чемпіон світу та Європи Віктор Сидорук. На жаль, він тепер далеко. 1992 року привів до олімпійського «золота» збірну Іспанії, а нині «зробив» рекордсменами світу італійців. Отже, готує нам конкурентів.

— А хто працює нині з нашими лучниками?

— Маємо досвідчених наставників, які теж дещо вміють. Головний — Олександр Ніколаєв з Харкова, заслужений тренер колишнього Союзу, працював зі збірною тієї держави. А ще готував до Азійських ігор збірну Індії, яка виступила там успішно. Допомагає Ніколаєву сумчанин Сергій Родіонов. Наставники разом з підопічними шукають шляхи до зростання.

Торік у Франції ми вперше самостійною командою взяли участь у чемпіонаті світу в закритих приміщеннях. На автобусі через усю Європу «доплenталися» до міста Перпеньяна, коли вже почалися змагання. І ми без відпочинку вийшли на старт. Однак це не завадило Станіславові Забродському вибороти бронзову медаль. А суперником його, до речі, був переможець Олімпіади в Барселоні француз Себастьян Флют, який цього разу залишився без медалі.

І на чемпіонаті світу на повітрі у вересні того ж року, який проходив у Туреччині, Україна виступала помітно, увійшовши до еліти. Знову «бронза» — у Забродського, а Школьний фінішував четвертим. Ми відтіснили команди США, Японії, змагалися на рівних з італійцями і корейцями. Останні, до речі, з 12 медалей, які розігрувалися, вибороли шість...

— У Ганновері на що розраховуєте?

— Збираємося виступити достойно. В усякому разі поступатися позиціями не плануємо.

— А інвентар у вас сучасний?

— Так. Американська компанія «Хойт-істон» передала нам свої луки, які саме й опановуємо. Можливо, вони стануть для нас щасливими.

Користуючись нагодою, хочу закликати можливих спонсорів до співпраці. Наш вид спорту дуже популярний, культивується в 100 країнах. До того ж останнім часом він уже полюбився телебаченню...

Українські лучники вчора вирушили до Німеччини. Щасливих їм виступів!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

У фіналі — земляки

Баскетболісти київського клубу «Будівельник-Анаконда» без особливих зусиль у півфіналі серії «плей-оф» національного чемпіонату переграли в трьох матчах донецький «Шахтар-АСКО».

А от другий фіналіст визначався, як кажуть, у муках. Клубам «БІПА-Мода» (Одеса) і «Київ-Баскет» довелося зіграти п'ять матчів. Стартовий в Одесі виграли господарі. Потім вдома двічі сильнішими виявилися кияни. Все мало вирішитися в Одесі. Перша дія цієї драми на баскетбольному майданчику завершилася — 84:73 на користь південців. Але наступного дня в найгострішій боротьбі столичні спортсмени вирвали перемогу — 96:94. Чудово зіграв їхній граючий головний тренер Андрій Підковиров, який здійснив вісім (!) влучні триочкові кидки.

Не обійшлося й без ложки дьогтю. Ось що розповів начальник команди «Київ-Баскет» Аркадій Шафранський:

— Одесити цього разу виявили своєрідну «гостинність». Ми просили їх розмістити нас у готелі «Вікторія». Але опинилися ми в «Пасажі», де йде ремонт. От і довелося нашим тренерам Андрієві Підковирову та Борисові Вдовиченку спати під акомпанемент якогось механізму, що завис біля їхнього вікна. До речі, я побував у «Вікторії». Порожніх номерів там вистачало на три команди.

«Прокотили» нас і з тренуванням. Замовили його на 9.30. Нам відповіли, пробачте, але зал буде зайнятий. Попрацюйте з 11.00. Однак у цей час почали заняття ... місцеві гандболісти. Як стало відомо, що з 9.30 зал був порожній. Дивина, та й годі.

Нарешті, під час ігор у переповненому залі ми побачили лише двох працівників міліції. Першого дня місцеві фанати погрожували нашій групі підтримки, а наступного перейшли від слів до діла. Кілька величезних камінюк полетіли в наш автобус, коли вирушали додому...

Отже, фінальну серію, в якій визначаться володарі золотих і срібних медалей, проведуть земляки — команди «Київ-Баскет» і «Будівельник-Анаконда». Перший матч відбудеться 27 травня в спорткомплексі Українського педагогічного університету. Початок зустрічі — о 18.30.

Віктор СТАНКЕВИЧ.

На аренах країни і світу

Баскетбол. Приємна звістка надійшла з румунського міста Арад. Там перемогою збірної України завершився відбірковий турнір чемпіонату Європи. Наші дівчата, яких очолював Володимир Рижов, лише в перший день турніру несподівано програли словенкам — 56 : 59. А потім по черзі взяли гору над збірними: Росії — 80 : 74, Румунії — 59 : 55, Польщі — 60 : 49 та Нідерландів — 59 : 42. Окрім українських спортсменок, путівки до фіналу-95 здобули й росіянки та румунки.

Футбол. Першість країни. Друга ліга. 36 тур. ФК «Бориспіль» — «Рось» — 2 : 0, «Чорноморець-2» — «Меліоратор» — 1 : 0, «Таврія» — «Титан» — 1 : 3, «Бажановець» — «Чайка» — 2 : 0, «Медіта» — «Войковець» — 4 : 1, «Динамо» — «Дружба» — 1 : 0, «Вагонобудівник» — «Азовець» — 1 : 0, «Шахтар» — «Газовик» — 0 : 0, «Металург» — «Галичина» — 1 : 0, «Явір» — «Дністер» — 2 : 0, «Нафтохімік» — «Зірка-Нібас» — 0 : 1.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 312077.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311096.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».